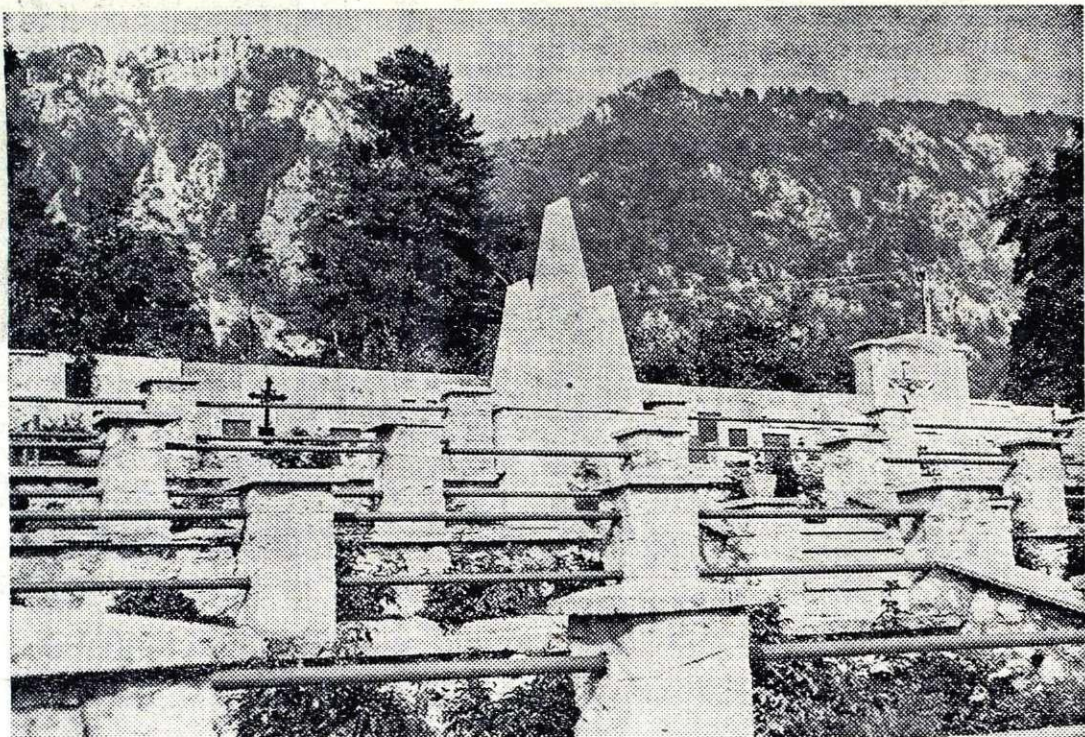

Jesenice, 30. oktobra 1970

ŽELEZAR — GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ŽELEZARNE JESENICE

— Ureja redakcijski odbor — Glavni in odgovorni urednik Joža Varl — Rokopisov in fotografij ne vračamo — Naslov: Uredništvo »Železara«, združeno podjetje SLOVENSKE ŽELEZARNE Ljubljana — Železarna Jesenice. Telefon int. uredništvo 183, administracija 484 — Tisk CP »Gorenjski tisk«

ŽELEZAR

Za dan mrtvih se bomo poklonili tudi vsem, ki so darovali svoja življenja za lepšo sedanost in bodočnost

Slavje ob 350 - letnici železarstva v Mežiški dolini na Ravnah

S slavnostno sejo delavskega sveta železarne Ravne v petek, 23. oktobra in z zborovanjem ravenskih železarjev v soboto, 24. oktobra, so na Ravnah zaključili celotredensko slavje ob 350-letnici železarstva na Ravnah oziroma Mežiški dolini. Slavja so se oba dni udeležili številni gostje raznih predstavniških in političnih organov, poslovnih partnerjev in predstavniki železarne Store in Jesenice, ki se združeni z ravenskimi železarji skupaj veselijo tega visokega jubileja.

Na slavnostni seji delavskega sveta železarne Ravne je govoril dolgoletni direktor te železarne in sedanji generalni direktor združenega podjetja Slovenske železarne, Gregor Klančnik. Predsednik občinske skupščine Ravne je ob tej priliki izročil številnim ravenskim železarjem visoka odlikovanja, s katerimi jih je odlikoval predsednik republike Josip Broz-Tito. V kulturnem delu programa so sodelovali koroški oktet iz Raven in dramski umetnik Stane Sever.

V soboto je na velikem zborovanju ravenskih železarjev in občanov govoril predsednik delavskega sveta železarne Ravne Miha Ošlak, za njim pa predsednik izvršnega sveta Slovenije Stane Kavčič. Kulturni program so izvajali gimnazijski pevski zbor in pihalni orkester iz Raven ter dramski igralec Stane Sever.

Po zborovanju je bil ogled železarne in tehničnega muzeja, popoldan pa so na atletskem mitingu sodelovali najboljši slovenski atleti.

Priključite se tudi vi prostovoljnemu krvodajalcem

13. seja delavskega sveta Železarne

Devetmesečni poslovni rezultati tovarne

Jutri v soboto, 31. oktobra bo v Delavskem domu 13. seja delavskega sveta Železarne. Predsednik Franc Kobentar je za sejo predlagal pregled sklepov zadnje seje, obravnavo poslovnega poročila za devet mesecev letošnjega leta, razpravo o poslovnih principih količinskega plana za leto 1971, obravnavo in sprejem pravilnika o načinu oblikovanja cen za izdelke in storitve ter pravilnik ZPSŽ o nadomestilu stroškov za potovanja, dnevnice in prevoz na delo ter poročila odborov in razno. V današnji številki objavljamo prvi del povzetkov iz devetmesečnega poslovnega poročila, ki ga delavskemu svetu predlaga v obravnavo poslovni odbor.

Aktiva, ki zajema osnovna sredstva, sredstva skupne porabe, sredstva rezervnega sklada in obratna sredstva in ki je znašala 1.546.928.554 N din, se je 30. 9. 1970 povečala na 1.861.815.490 N dinarjev. Pasiva, ki vsebuje vire osnovnih sredstev, sklad skupne porabe, rezervni sklad in vire obratnih sredstev, je bila bilančno izenačena, le da so se

posamezne postavke z dne 30. 9. nasproti stanju 1. 1. 1970 nekoliko zmanjšale ali povečale.

Zmanjševanje števila zaposlenih ogroža normalno delo

Medtem, ko je povprečni stalež zaposlenih leta 1969 znašal skupaj 6.225 delavcev (5339 delavcev in 886 usluž-

bencev) in je v povprečju devetih mesecev lani 6.313 (5.427 delavcev in 886 uslužbencev), se je v devetih mesecih letos znižal na 5.826 (4.939 delavcev in 887 uslužbencev). Od 31. 12. 1969 do 30. 9. letos se je število zaposlenih zmanjšalo za 244 delavcev, tako da je bilo ta dan zaposlenih v Železarni 5.688 oseb (4.800 delavcev in 888 uslužbencev). Primerjalni podatki nam kažejo, da je bilo leta 1969 na novo sprejetih 684 delavcev, oziroma v prvih devetih mesecih lani 497 in v istem obdobju letos 706 (689 delavcev in 17 uslužbencev).

Delovno razmerje je leta 1969 prekinilo 1.250 delavcev, v prvih devetih mesecih lani 972 in v istem obdobju letos 942 delavcev. Na prvem mestu so izključeni oziroma tisti delavci, ki so sami zapustili delo (1969 — 543, 9 mes. 1969 — 438, 9 mes. 1970 — 511), sledijo lastne odpovedi (194 — 154 — 144), odhodi v JLA (284 — 211 — 119), starostno upokojeni (97 — 73 — 85), invalidsko upokojeni (72 — 45 — 41), umrli (1969 — 21, 9 mes. 1969 — 16, 9 mes. 1970 — 15) itd.

V prvih devetih mesecih letos se je število zaposlenih znižalo za 244 delavcev, čeprav smo nasproti istemu obdobju lani sprejeli 209 delavcev več. Na stalno zniževanje zaposlenih vplivajo večje možnosti zaposlovanja doma in v tujini in relativno slab izbor v zadnjem času sprejetega kadra.

Prekinitev delovnega razmerja so se sicer v prvih devetih mesecih nasproti letu 1969 zmanjšale za 308 oziroma nasproti istemu obdobju lani za 30 oseb, povečalo pa se je število samovoljnega zapuščenja delovnega mesta in sicer v prvih devetih mesecih nasproti istemu obdobju lani za 73 oseb, kar predstavlja že 55% skupnih prekinitev. Tako znižanje delovnega staža že zelo ogroža normalno delo osnovnih obratov. Nekoliko se bo stanje v obratih hladne valjarne, žičarne, valjarne 2400 in valjarne Bela ublažilo s preusmeritvijo okrog 100 delavcev iz valjarne tanke pločevine v te obrate.

Pristojna kadrovska služba izraža upravičeno bojazen, da se bo ob tako visoki fluktuaciji in hkrati ob izredno slabih izgledeh za zaposlovanje novih delavcev število zaposlenih v zadnjem tromesečju letos še nadalje zniževalo.

Prikaz odsotnosti z dela sicer zajema samo prvih osem mesecev letos, iz katerega pa je opazno rahlo upadanje, predvsem bolovanja do in nad 30 dni. Te vrste bolezenske odsotnosti smo znižali iz 5,95 odstotka v osmih mesecih lani na 5,31% v prvem polletju letos in končno na 5,10% v osmih mesecih letos.

(v prihodnji številki nadaljevanje)

S 1. novembrom mesečni boni za tople malice

Od pravilne prehrane je v veliki meri odvisna delovna sposobnost delavcev. Iz naše zdravstvene statistike je razbrati, da se večina naših članov kolektiva hrani nepravilno. Nepravilnosti se kažejo v režimu prehranjevanja in v kakovosti hrane. Analiza, ki jo je v maju izdelala služba kadrovskega sektorja, je potrdila prejšnjo trditev, namreč da večina delavcev ne zajtrkuje ali zaužije le skromen jutranji obrok, toplih malic pa se v obratnih kantinah poslužuje komaj 8% vseh zaposlenih.

Zdravstveno je ugotovljeno, da ima topla kalorična in biološko polno vredna prehrana stimulativnejši učinek na telesno počutje in fizično zmogljivost delavcev kot mrzla prehrana. Na podlagi teh podatkov o prehranjevanju naših članov kolektiva je od-

bor za življenjske pogoje in rekreacijo na svoji 19. seji dne 18. 9. 1970 sklenil, da se članom delovne skupnosti omogočijo tople malice po regresni ceni. Odbor je odločil, da delavec v kantini plača nabavno vrednost obroka, (Nadalj. na 3. str.)

Čestitamo izmeni Justin — Jurčič

V valjarni žice Bela, je 28. oktobra izmena JUSTIN JURČIČ dosegla rekordno proizvodnjo 168.260 kg žice 11 Ø.

Doseženi rezultat je toliko bolj razveseljujoč, ker ga je dosegla izmena, ki je prišla iz valjarne profilov v valjarno žice šele pred nekaj meseci.

Izmeni Justin-Jurčič naše iskrene čestitke z željo, da bi se jim pridružile tudi ostale izmene in nas razveselile s takimi dosežki.

Ob vse večjem pojavu alkoholizma, je republiški sekretariat za zdravstvo in socialno varstvo SRS v mesecu novembru 1968. leta izdelal informacijo o alkoholizmu na Slovenskem in njegovem preprečevanju. Koordinacijski odbor za boj proti alkoholizmu je vzel informacijo kot osnovo za izdelavo akcijskega programa boja proti alkoholizmu v SR Sloveniji. S programom želi koordinacijski odbor vključiti v boj proti alkoholizmu vse družbene dejavnike, ki lahko in ki morajo reagirati na tak pojav. Ob tem je še posebej poudarjeno, da program ni kampanjski, ampak daje le osnovo za akcijo za daljše časovno obdobje. Tudi novembrska akcija — mesec boja proti alkoholizmu — naj pomeni vsakoletni čas za nove dogovore. Predno bi si podrobneje ogledali akcijski program boja proti alkoholizmu, še kratak povzetek iz informacije o alkoholizmu na Slovenskem.

Študija je pokazala, da je alkoholizem v Sloveniji pojav z dokaj visoko stopnjo družbene nevarnosti, ki jo še povečuje dosedanja komaj razumljiva družbena brezbržnost in pomanjkanje organiziranih prizadevanj za preprečevanje tega pojava. V boju proti alkoholizmu uporabljamo predvsem zatiranje, medtem ko preprečevanja ne izvajamo niti v najbolj preprostih oblikah. Sicer imajo tudi zatiralni ukrepi — kazni, nekaj učinka, toda le pri alkoholomaniji, medtem ko pri čezmernem uživanju alkohola ta ukrep odpove.

Študija ugotavlja, da je danes v razvitejših deželah prevladalo mnenje, da je za uspešen boj proti alkoholizmu potrebna celovita koncepcija in na njej utemeljena družbena politika, iz katere izhaja sistem med

November - mesec boja proti alkoholizmu

seboj usklajenih in povezanih ukrepov na področju splošne politike, gospodarstva, notranje politike, izobraževanja in vzgoje, propagande, zdravstvenega in socialnega varstva.

Vse takšne družbene nevarnosti, kot so alkoholizem v vsaki družbi in tudi v naši, določajo mnogi dejavniki, še zlasti pa ti:

- družbene razmere, ki imajo poleg v splošnem pozitivnih tudi svoje negativne posledice, ki spravljajo nekatere ljudi v obup, agresivnost, demoralizacijo, razočaranje in podobno;

- odnos družbe in zlasti njenih vodilnih sil do alkoholizma. Ta odnos je lahko strpen, nestrpen ali ravnodušen. Predvsem od tega je odvisno, kakšne ukrepe bo družba v svoji splošni politiki do tega pojava zavzela;

- posameznikova osebnostna oblikovanost, od katere je odvisno ali se bo sploh podal negativnim pritiskom družbenih razmer in okolja in če se bo podal, ali se bo to zgodilo ravno v alkoholomanski ali v kateri drugi obliki socialnega izkrivljanja.

Iz tega sledi, da moramo z alkoholizmom, kot spremljajočim družbeno negativnim pojavom računati

kot z dejstvom, ki ga na današnji razvojni stopnji ni mogoče docela odpraviti, po drugi strani pa lahko sklepamo, da je obseg, gibanje in družbena nevarnost alkoholizma do določene mere odvisna od zavestne družbene politike in od bolj ali manj učinkovite družbene intervencije. To pomeni, da v boju proti alkoholizmu družba ni docela nemočna, temveč narobe, družba utegne biti ob ustrezni politiki tako močna, da preprečuje naraščanje pojava, ga celo omejuje in poskrbi za prizadete ljudi vsaj potem, ko postanejo moteči, če že ni mogla tega pravočasno preprečiti.

Za naše družbene razmere je študija ugotovila, da boj proti alkoholizmu skorajda ni prisoten v politiki predstavnih in izvršnih teles družbeno političnih skupnosti. To kaže, da vodilne sile naše družbe alkoholizma še ne štejejo za družbi in človeku nevaren pojav, ki bi zahteval premišljeno in sistematično družbeno intervencijo. Vsekakor bi družba morala skrbeti za preprečevanje in omejevanje alkoholizma in za varstvo družbe pred posledicami agresivnega in asocialnega ravnanja alkoholikov na eni strani, na drugi strani pa skrbeti za same alkoholike.

Na področju preprečevanja alkoholizma je najbolj pomembno, da v zavest javnosti prodre spoznanje, da je alkoholizem tudi v naši družbi vedno bolj akuten pojav, ki zahteva smotno in učinkovito družbeno intervencijo. Pri tem bi morali predvsem spremeniti strpen odnos družbe do popivanja in alkoholizma. Tako bi počasi prišli do družbenih norm, zaradi katerih bi za posameznika ne bilo tako preprosto pijančevanje, voziti vinjen motorno vozilo, ali se celo ob raznih deliktih izgovarjati na pijanost in zaradi tega neprištevnost. Toda taka sprememba odnosa do popivanja bo nastajala edinole v primeru, če bodo vodilni družbeni organi zavestno sprejeli takšno usmeritev v svoji politiki in sprejemali ter izvajali iz nje izvirajoče ustrezne ukrepe.

Za uspešen boj proti alkoholizmu bi se morali torej odločiti načrtno in sistematično, tako da bi v oblike boja vključili naslednje medicinske in socialne ukrepe: svetovanje in pomoč posamezniku, pomoč družini, preprosti medicinski poseg itd.

Študija nakazuje v svojih zaključkih dve možni poti družbenega reagiranja na pojav alkoholizma. Ena je tista tradicionalna možnost, ki jo označuje politika nasilja in represije. Ta je bila razen redkih izjem vedno usmerjena s svojo ostrino proti posamezniku, ki se je vdal alkoholu in povzročal družbi različne težave. Za naše razmere bi to pomenilo sprejeti zakon o obveznem zdravljenju alkoholikov in pričakovati, da bo na ta način rešen problem alkoholizma na Slovenskem.

Druga pot reševanja problema alkoholizma je pot, ki je sprejeta v sodobni znanosti in praksi in izhaja iz spoznanja, da je alkoholizem družbeni pojav, samo eden izmed socialno patoloških pojavov med katere uvrščamo tako kriminal, kot potepuštvu in brezdelništvu, samomor, mladinsko delinkvenco in seveda tudi alkoholizem in narkomanijo, da je torej to družbeni pojav, ki ima svoje korenine in svoje posledice v družbi. Zato uporaba izključno represivnih metod za preprečevanje in zatiranje alkoholizma ne more privedi do uspeha. Za naše razmere je zato sprejem enega samega ukrepa — obveznega zdravljenja alkoholizma — daleč premalo, če hočemo pojav obravnavati in preprečevati z upanjem, da bo to obravnavanje imelo kakšen uspeh.

Plavž I po remontu

Za kratko informacijo o proizvodnji ter problemih, ki jih imajo na plavžu po uspešno opravljeni rekonstrukciji in remontu plavža št. 1, smo naprosili obratovodjo Franca Globočnika.

V torek, 20. oktobra je po daljšem presledku zaradi remonta in rekonstrukcije ponovno začel obratovati plavž št. 1. Sedanja proizvodnja še ni v normalnem obsegu in sicer zato, ker so šele med tednom, to je v sredo, 28. oktobra, priključili mazut, dan poprej pa dodatek pare za oba plavža. Tudi regulator turbine GHH še vedno popravljajo kar povzroča nenakomerno količino vpihanega zraka v plavže. Smatrajo, da bodo te manjše pomanjkljivosti urejene v naslednjih dneh in bodo tako z mesecem novembrom začeli z normalno proizvodnjo.

Nova aglomeracija poskusno obratuje

Druga informacija, ki smo jo minulo sredo dobili na obratovodstvu plavža se nanaša na poskusno obratovanje aglomeracije. Poročali smo že, da so s poskusnim obratovanjem začeli že v septembru, z manjšimi prekinitvami pa so obratovali tudi v oktobru. Sproti odpravljajo začetne pomanjkljivosti, aglomeracija pa občasno že daje zadovoljive rezultate.

Na vprašanje, kdaj bodo izvedli priključek nove aglomeracije na plavže, smo dobili odgovor, da IBT Trbovlje že izdeluje projekt in menijo, da bo priključitev možna v drugi polovici prihodnjega leta. Kakor nam je povedal obratovodja tovariš Globočnik pa bodo do priključitve aglomeracije na plavže, zakladali sinter prek provizorija na starih pražilnih pečeh od koder ga že vozijo z elektrolokomotivo na plavže.

Nekdanji sodelavci — upokojenci na obisku pri svojih sedanjih sodelavcih — zapis preberite na 11. strani

ŽELEZARSKI GLOBUS

INDIJA — Ta azijska država se vedno bolj uveljavlja kot izvoznik železove rude. Letos predvidevajo, da jo bodo izvozili okoli 21,5 milij. t, kar je za 40 % več kot v letu 1969. Od te količine jo bo izvozila Goa 14 milij. ton.

KONGO (KINŠASA) — Vlada Konga je podpisala pogodbo z zahodnonemškim podjetjem DEMAG in italijanskim podjetjem Italimpianti za postavitev prve železarne v tej afriški državi. Imela bo letno zmogljivost

150 000 ton surovega jekla in bo pričela obratovati ob koncu leta 1972.

NIGERIJA — Nigerijska vlada je podpisala sporazum s sovjetsko vlado za izvedbo obširnih geoloških in rudarskih raziskav. Namen teh raziskav je ugotoviti zaloge železove rude, premoga in drugih surovin za potrebe železarske industrije. Kasneje je predvidena na podlagi ugotovljenih zalog gradnja prve nigerijske železarne.

Strojni in elektro vzdrževalci daleč pred ostalimi na področju novatorstva

Strojni in elektro vzdrževalci kažejo že od nekdaj izredno zavzetost za inovacijsko aktivnost v vseh obratih naše Železarne. So motor in srce novatorstva in racionalizacije v tovarni. V novatorske vrste pa bi morali vključiti tudi večje število neposrednih proizvajalcev, ki imajo neposreden stik s proizvodnjo naših izdelkov. Kakor vzdrževalci bi morali tudi žičarji, livarji, valjavci, jeklarji in drugi bolj prizadevno in uspešno sodelovati pri uresničevanju naših skupnih naporov, da bi pocenili proizvodnjo, da bi znižali materialne, proizvodne in ostale stroške. Tudi vsi številni drugi inženirji, tehniki, asistenti in delovodje v proizvodnji bi morali v večji meri sprostiti svoj inovacijski ustvarjalni polet in prispevati svoj delež k večji poslovnosti in rentabilnosti proizvodnje in večji kvaliteti.

Komisija za oceno tehničnih izboljšav pri DE vzdrževanju pod vodstvom tehnika Vinka Noča ima vedno veliko skrbi, kako čimprej oceniti številne tehnične izboljšave z Bele, javorniških valjarn, predelovalnih obratov, talilnic in drugih delovnih skupin. Člani komisije na žalost mnogokrat le težko ali celo ne morejo objektivno oceniti vseh izboljševalnih predlogov, ker primanjkuje primernih podatkov in prikazov koristi in prihrankov. Člani komisije, izvedenci in strokovnjaki za vzdrževanje na osnovi prijave in mnenj ter ocen posameznih odgovornih, skušajo objektivno oceniti delo in dosežek vsakega avtorja predloga na osnovi praktičnih koristi in prihrankov.

Odškodnine avtorjem za dobro izvedene izboljšave, ki so se obnesle v proizvodnji, so običajno stimulativne in mobilizirajo nove avtorje.

Zelo delovna komisija za izume in novatorstvo pri DE vzdrževanju je imela letos že štiri redne seje, na katerih je obravnavala mnogo že rešenih tehničnih koristi in izboljšav ter avtorjem priznala 6.650 N din odškodnine.

Pretekli petek, dne 23. oktobra, je imela komisija za ocenjevanje tehničnih izboljšav pri svetu DE vzdrževanja v svoji mandatni dobi že svojo osmo redno sejo ali letos peto.

Na seji so obravnavali več tehničnih izboljšav, dokončno pa so bili ocenjeni in nagrajeni le trije avtorji, ostali pa so predloženi drugim komisijam, ali v presojo strokovnjakov, ali pa odboru za izume in racionalizacije pri DS v dokončno oceno in primerno nagraditev.

Tehnična izboljšava št. 1936, ki sta jo predložila Peter LICEN in Janez PREZELJ iz strojnih delavnic, je bila pozitivno ocenjena in nagrajena z enkratno skupno odškodnino v višini 600 N din. Avtorja sta po svoji originalni zamisli izdelala napravo za justiranje merilnih naprav (vzvodov s pomičnimi utežmi) za tehnice nad 5 ton nosilnosti. Dosegla sta zelo preprosto kontrolo vseh večjih tehtnic v naši Železarni, katerih pregledov je na leto prek 20. Čas testiranja posamezne tehtnice je skrajšan za 80 %. Novo testirno

napravo, ki sta jo odlično in uporabno izdelala avtorja, je pozitivno ocenila tudi uradna republiška kontrola meril v Ljubljani. Avtorja upravičeno zaslužita za svoj izdelek, ki pocenjuje testiranje naših večjih tehtnic, priznana in izplačana odškodnina.

Jože PARTE in Alojz FAJFAR iz orodjarne strojnega vzdrževanja na Javorniku sta izdelala poseben nož za serijsko skobljanje utorov na bakrenih kontaktih za električna stikala. Tehnična izboljšava je bila pozitivno ocenjena in odobrena ter izplačana enkratna skupna odškodnina v višini 360 N din. Z novim nožem sta dosegla nujno potrebno točnost kontaktov in mnogo krajši čas izdelave in s tem znižala proizvodne stroške ter s tem opravičila priznanje in odškodnino.

Pozitivno je bil ocenjen tudi predlog št. 1951, katerega so uspešno izvedli strojni vzdrževalci iz valjarne Bela: Valentin REPINC, KLOFUTAR in SOKLIČ. Avtorji so na itak že dokaj slabo izkoriščenih krožnih škarjah oblikovalnice na Beli predelali mehanizem, ki omogoča hitrejšo, do sedaj zamudno zamenjavo nožev, ki so s to izvedbo točno centrirani, fiksni in omogočajo točno pribli-

ževanje in odmikanje. Prihranek se izraža pri zmanjšanju zastojev in prekomernih obremenitvi vzdrževalcev. Trem avtorjem je bila za uspešno izvedbo priznana enkratna skupna odškodnina v višini 500 N din.

Strojni vzdrževalci so s tem dokazali, da se prizadevajo in trudijo, da bi bilo obratovanje nemoteno in rentabilno. Zato jim moramo izraziti naše priznanje s pohvalo.

Organi samoupravljanja in tehnično proizvodni sektor se avtorjem zahvaljuje za njihovo zavzetost, ki jo vlagajo za izboljšanje tehnologije in zmanjšanje proizvodnih in vzdrževalnih stroškov.

Prihodnji teden bo imel sejo tudi odbor za izume in racionalizacije pri DS, ki bo obravnaval tehnične izboljšave, ki izkazujejo večje koristi in prihranke.

S 1. novembrom mesečni boni za tople malice

(Nadaljevanje s 1. strani)

Železarna pa krije razliko do kalkulativne cene. Poprečna cena obroka v kantini ne sme presegati 4,80 N din, od tega plača delavec 2,20 N din, Železarna pa krije razliko 2,60 N din. Dodatek za hrano, ki ga prejema delavec glede na število opravljenih dni, ostane nespremenjen in se bo izplačeval tudi v nadalje.

Z regresiranjem toplih malic smo začeli s 1. septembrom letos, število obrokov se je zelo povečalo, pokazala pa se je potreba po evidentiranju koriščenja toplih malic. Namen te evidence naj bi

Letos se je pouk in preverjanje znanja osebja, ki neposredno dela in sodeluje pri železniškem prometu v Železarni, prenesel na zadnje četrtletje. Za pouk je bil letos v sodelovanju kadrovskega sektorja, službe za varstvo pri delu in ZIC izdelan nov program. V njem je snov ločena za prometnike in vlakovodje, za strojevodje, za kurjače, nadpremikače, premikače, kretnike — čuvaje in vzdrževalce prog ter osebje, ki posredno sodeluje pri opravljanju železniškega prometa. Pouk po tem programu se je pričel 15. oktobra, končal pa 3. novembra.

V drugi in tretji tretjini novembra bo preverjanje znanja po enakem razporedu kot tečejo seminarji. Letos prvič bo znanje prometnikov in vlakovodij preverjeno s pismenimi testi, ostalo osebje pa bo ustno izprašano.

Na sliki: Kurjači pri predavanju.

B.

bila večja kontrola nad trošenjem sredstev za topli obrok ter kontrola kakovosti toplih malic. Zaradi tega se je kadrovskega sektorja odločil:

— da s 1. novembrom 1970 uvede bone, ki bodo služili za kontrolo koriščenja toplih malic.

— Do bonov so upravičeni vsi člani delovne skupnosti, to je člani kolektiva, zaposleni za nedoločen čas in določen čas, praktikanti, učenci poklicnih šol ter delavci v civilno pravni razmerji.

— Bon bo veljal za ves mesec, to je od 1. do vključno zadnjega v mesecu. Upravičenec ga bo moral koristiti po datumih in to le za tople obroke, ki bodo za posameznika dan v naprej določeni. Barva bonov bo za vsak mesec določena, na hrbtni strani bo imel vsak vtisnjeno štampiljko obrata, oddelka ali službe ter ime in priimek koristnika. Torej boni ne bodo prenosljivi v naslednje mesece in na druge delavce.

— upravičenec bo bon lahko koristil le v obratnih kantinah in v kantini ŽIC.

— Kantinerke v posameznih kantinah bodo s kemičnim svinčnikom prečrtale ustrezni datum na bonu, v katerem bo upravičenec koristil topli obrok. Lastnik bona je dolžan, da sproti kontrolira pravilnost prečrtavanja, ker se poznejše reklamacije ne bodo mogle upoštevati. Za delavce, ki niso člani našega kolektiva in za tiste, ki ne bodo imeli mesečnih bonov, bodo v kantinah veljale polne cene za tople malice.

— Delavcu pripada regres za toplo malico le na delovni dan, to je takrat, ko ima v dninski knjigi vpisano dni-

— Za poslovanje z boni bodo zadolžene personalne uslužbenke, odnosno administratorke v obratih, oddelkih in službah. Bone bodo izdajale vsakega 1. v mesecu. Posameznik bo dobil nov bon le pod pogojem, da bo personalni uslužbenki vrnil bon prejšnjega meseca, pa najsi bo koriščen ali ne. Če koristnik bona ne bo vrnil, v naslednjem mesecu ne bo dobil novega in bo v kantini plačal topli obrok po normalni ceni. Evidenco koriščenja bonov bodo personalne uslužbenke obratov, oddolkov in služb kontrolirale za vsakega delavca posebej. V primerih, ko bo delavec porabil več bonov kot bo imel delovnih dni, mu bo personalna uslužbenka neupravičeno porabljene bone odtegnila ob izdaji bona za prihodnji mesec. Delavci, ki bodo prekinili delovno razmerje z Železarno, bodo morali vrniti bone, v nasprotnem primeru jim bo oddelek za obračun dohodkov odtegnil po 2,60 N din za vsak dan v mesecu. Zaradi dve in triizmenskega dela bo poslovanje z boni oteženo. Delavec mora namreč imeti bon do zadnjega dne v mesecu in ga dobiti takoj prvega v mesecu, ker je vezan na datume. Zaradi tega bodo pri organizaciji izdajanja in vračanja bonov morali sodelovati tudi delovodje tako kot sodelujejo pri izdajanju predurja.

— Upravičenci bonov naj se zavedajo, da je regres, ki ga daje Železarna, namenjen našim delavcem in da boni predstavljajo določeno denarno vrednost. Zato naj upoštevajo navodila oziroma pravice in dolžnosti v zvezi z izdajo bonov in le-te koristijo, za kar so namenjeni.

Obvestila kolektivu ● Obvestila kolektivu ●

Dežurna služba

	telefon v pisarni	doma
SOBOTA, 31. oktobra: Edvard CENCEK, teh. sl. vzdrž.	548	727
NEDELJA, 1. novembra: inž. Alojz KALAN, SM jeklarna	360	359
PONEDELJEK, 2. novembra: inž. Janko PERNE, valj. Bela	848	723
TOREK, 3. novembra: inž. Božidar BARTELJ, valj. 2400	638	83114
SREDA, 4. novembra: Anton GROSELJ, valjarna žice	852	790/17
ČETRTEK, 5. novembra: inž. Feliks BESTER, RTA	262	790/59
PETEK, 6. novembra: Zdravko CRV, Javornik	624	760

Dežurna služba traja od datuma nastopa ob 7. uri do naslednjega dne do 7. ure. Kolikor dežurnega ni v pisarni ali doma, kličite glavnega vratarja 410.

Morebitne spremembe dežurnih so razvidne iz obvestil, ki jih vsako soboto objavljamo na razpisnih deskah pri vseh vratarjih.

Tajništvo tehničnega in proizvodnega direktorja

Obvestila kolektivu ● Obvestila kolektivu ●

Mladi o sebi, svojih problemih, nalogah in perspektivah

Seja predsedstva TK ZMS Železarne

Na ponedeljkovi seji predsedstva TK ZM Železarne dne 26. oktobra, ki jo je sklical in vodil predsednik Miro IPAVEC, so prisotni govorili o organizaciji tekmovanja obratnih aktivov ZM v mini golfu, o nekaterih predlogih stališč TK ZM za DSŽ in še o nekaterih tekočih vprašanjih.

V smislu zblíževanja, rekreacije in tekmovanja je TK ZM Železarne pred časom sklenil, da bo organizator medobratnega tekmovanja mladinskih aktivov iz Železarne v mini golfu. Medtem, ko so bili že odpravljeni nekateri glavni problemi za izvedbo samega tekmovanja, pa je bilo tokrat govora še o vodstvu tekmovanja in nagradah za najboljše tri ekipe in posameznike. Sklenili so, da bo tekmovanje vodil Milan KILAR, ki naj bi v prihodnje tudi prevzel dolžnost predsednika športne komisije pri TK ZM Železarne. Za pomoč in nasvete pri samem tekmovanju pa bodo prosili športnega referenta v Železarni Janeza JENKA. Sodnike na posameznih stezah pa naj bi predstavljali v glavnem člani predsedstva. Sklenili so tudi, da se za nagrade najboljšim ekipam in posameznikom nameni 400 din. Od tega 150 din za nagrade posameznikom in 250 din ekipam. Poleg tega pa bodo vsi najboljši prejeli tudi diplome.

Predsedstvo TK ZM Železarne je na tej seji ponovno razpravljalo o najnižjem osebnem dohodku v Železarni. To vprašanje je še posebno pereče pri tekačih in pa mladincih v delovni brigadi iz transporta. Ponovni razgovori s prizadetimi so namreč pokazali, da so le-ti resnično občutno zelo slabo nagajeni za svoje delo. Z željo, da se ta problem reši, je predsedstvo sklenilo postaviti pred DSŽ svoje stališče in mnenje, ki izraža željo, da ustrežna komisija ta problem prouči in predloži svoje zaključke. V kolikor pa omenjeni mladinci in mladinke zaradi neučinkovite in neurejene organizacije dela resnično ne zaslužijo več, pa naj se na tem področju izdelajo določeni ukrepi, ki bodo zagotavljali omenjenim vsaj 800 din mesečnega zaslužka.

Nadalje je bilo govora tudi o namenskem stanovanjskem varčevanju. Predsednik Ipavec je prisotnim najprej obrazložil pomen takega varčevanja in predlagal, da se tudi mladi zavamejo in podprejo takšno akcijo. Prisotni člani predsedstva so bili mnenja, da omenjena akcija lahko precej pripomore k zmanjšanju fluktuacije predvsem mladih železarjev, zato bodo delavskemu svetu Železarne posredovali svoje stališče po tem vprašanju in dali predlog za formiranje komisije, ki naj bi se temu vprašanju bolj posvetila. Sprejet je bil predlog, da se pristojnemu odboru pri DSŽ posreduje mnenje predsedstva TK ZMS Železarne o vsebini lista Železar. Predsedstvo namreč še vedno zagovarja svoj predlog, da naj bi se dogajanjem v občini in kulturno-umetniškimi stvaritvam posvetilo v listu več pozornosti in prostora, seveda s tem, da se da prednost dogajanju in vestem iz Železarne. Pričakujejo, da bodo dobili ustrezna pojasnila kot odgovor na omenjeno vprašanje.

Predsedstvo TK ZM je v nadaljevanju seje ponovno razpravljalo o potrebi oživitve dejavnosti mladinskega kluba na Jesenicah. Smatrajo namreč, da bi vprašanje dejavnosti kluba moralo predsedstvo Obk ZMS Jesenice čimprej rešiti. V kolikor bi s predsedstvom Obk ZM uspeli doseči sporazum, pa so tudi pripravljeni bivši mladinski klub obnoviti in prevzeti vodstvo.

Na koncu seje so prisotni tudi sprejeli predlog, da po novem letu predsedstvo TK ZM Železarne organizira seminar za mlade iz delovnih organizacij iz občine in izven nje. Seminar naj bi bil organiziran in pripravljen v ta namen, da bi se obnovili in na novo vzpostavili stiki z mladinskimi aktivimi v delovnih organizacijah izven jeseniške občine.

Sekretar Zveze sindikatov Jugoslavije med mladimi Jeseničani

V nedeljo je bil v Martuljku seminar za vodstva aktivov ZMS v delovnih organizacijah, za mlade člane samoupravnih organov in za mlade družbene delavce. Seminar je organizirala občinska konferenca ZMS Jesenice, ki si je v programu dela do marca zadala nalogo, da največ pozornosti posveti prav izobraževanju mladih.

Seminarja se je udeležilo 60 mladih iz vseh delovnih organizacij v občini. Namen seminarja je bil, da se mladi seznanijo z aktualnimi vprašanji v okviru našega sistema samoupravljanja v delovnih organizacijah, s tem, v kateri smeri naj bi potekale v naši občini akcije za večjo učinkovitost samoupravljanja, z načeli nagajevanja po delu in z nalogami ZM v delovnih organizacijah. Kljub temu, da je bil program seminarja zgoščen, je bil nadvse uspešen in koristen kot so dejali mladi sami.

Vabilu občinske konference ZMS se je odzval tudi sekretar ZSJ, tovariš Marjan ROŽIČ, ki je podal tudi

uvodne misli k temi »Aktualna vprašanja v okviru našega sistema samoupravljanja«.

Tema, o kateri naj bi govoril, je dejal sekretar, je izredno široka. To pa predvsem zato, ker so vsi naši problemi tudi problemi samoupravljanja. Spregovoril bom le o nekaterih stvareh, nekatere bom skušal samo nakazati, s tem da bomo rešitve iskali vsi, ki smo danes tu zbrani.

Letos mineva 20 let, odkar smo pri nas uvedli samoupravljanje. Kakšen je bil položaj pri nas pred dvajsetimi leti?

1. Nacionalni dohodek na prebivalca je znašal približno 300 dolarjev, po dvajsetih letih samoupravljanja pa bomo po vsej verjetnosti letošnje leto zaključili z že 700 dolarji nacionalnega dohodka na prebivalca.

2. V odnosu na svet smo bili takrat v zelo kritičnem stanju. Naš poprečni dohodek je bil pred dvajsetimi leti za 40 % nižji od svetovnega, v letošnjem letu pa smo dosegli že takšen tempo razvoja, da smo na poprečju nacionalnega dohodka na svetu.

3. V dvajsetih letih smo kljub vsem težavam dosegli 9 % stopnjo rasti letno v industrijski proizvodnji.

To so le trije pokazatelji, lahko bi jih navedel več, ki kažejo, da se je v Jugoslaviji z uvedbo samoupravljanja začel nov družbeni proces, ki je izredno hitro menjal njeno ekonomsko strukturo, hkrati pa tudi miselnost našega samoupravljalca. Pri tem so najbolj važne kvalitete delavca, ki pa jih ne moremo izmeriti. Včasih jih težko vidimo, so pa v tem, da je delavec sprejel samoupravljanje za svoje, da znotraj njega rešuje svoje probleme in v njem dosega svoje uspehe.

Danes se pri nas formira moderen delavski razred, ki ni moderen zgolj zato, ker dela na modernih proizvodnih sredstvih, temveč in predvsem zato, ker dela in ustvarja v najbolj naprednem družbenem sistemu, v sistemu samoupravljanja, ki se gradi na iniciativi osebnosti.

Ideja o samoupravljanju ni le ideja naših ljudi. Z mnogimi argumenti lahko potrdimo, da postaja samoupravljanje ideja delavcev sveta; v najbolj razvitih deželah iščejo afirmacijo človeka prav na osnovi ideje o samoupravljanju. Vendar pa je v svetu samoupravljanje, kjer je že razvito in kjer se že razvija, samo oblika udeležbe delavca, medtem ko pri nas delavci v samoupravnih organih odločajo o proizvodnih programih, politiki razširjene reprodukcije, delitve dohodka itd. Naš sistem samoupravljanja ni le oblika sodelovanja delavca v gospodarstvu, temveč je in vse bolj postaja odločanje delavca, slehernega zaposlenega, o vseh važnejših vprašanjih. Prav zato je naš sistem zanimiv za vse tiste, ki razvijajo idejo o učinkovitem samoupravljanju.

Drugi kongres samoupravljalcev, ki bo maja v Sarajevu, bo dal na mnoga vprašanja o nadaljnjem razvoju samoupravljanja odgovore na osnovi naše dvajsetletne prakse. Priprave na ta kongres so popolnoma nov pristop k razreševanju perečih problemov v okviru našega družbenega sistema. Kot sem že poudaril, je najbolj karakteristično za II. kongres prav to, da vsa izhodišča in rešitve temelje na praktičnih izkušnjah dvajsetletne prakse. Praktične izkušnje predstavljajo osnovni material za kongres, to pa predvsem zato, ker je dosedanja praksa pri nas dala odgovore na mnoga, na videz nerešljiva vprašanja, mi pa prav na ta in podobna vprašanja še vedno iščemo odgovore. Dosedanje izkušnje premalo upoštevamo in uporabljamo kot izhodišča za rešitev vprašanj, ki se še vedno postavljajo pred nas. Kongres bo kvaliteten predvsem zato, ker bo povezal progresivne tokove samoupravne prakse in najbolj progresivne rešitve naše teorije o samoupravljanju. Za nadaljni razvoj samoupravljanja v Jugoslaviji, so izredno pomembne ustavne spremembe, zlasti XV. amandma, s katerim smo napravili pomemben korak v samoupravljanju predvsem zato, ker je država odstopila od svojega tradicionalnega vpliva. Država ne predpisuje več oblike organiziranja samoupravljanja in pušča polno iniciativo delovnim organizacijam, da se samoupravno organizirajo v skladu s potrebami delovnih ljudi, v skladu s tehnično in tehnološko razvitostjo delovne organizacije. Ta ustavni amandma je odprl procese v treh smereh:

Objava

Obveščamo mlade, da na Jesenicah organiziramo

ODER MLADIH

pod pokroviteljstvom OK ZMS Jesenice

Vsi, ki želite sodelovati in imate veselje in voljo igrati v gledališču, se do torka, 3. novembra 1970 prijavite pri tov. Igorju HEFERLU (tel. Železarne int. 370), ali neposredno na občinsko konferenco ZMS pri tov. Zlatku VOGRICU (tel. Železarne 266, državni 83-151).

Oder mladih bo vodila znana jeseniška kulturna delavka režiserka Stanka GERŠAK. Pričakujemo številen odziv mladih iz Železarne in ostalih, ki želijo sodelovati pri ustvarjanju kulturnega življenja na Jesenicah.

OK-ZMS JESENICE
Komisija za kulturne odnose

— prvi, ki je progresiven in očitno zmaga, kaže pa se v tem, da delovne organizacije izkoriščajo svojo iniciativo in možnosti ter tako stvarno vnašajo v organizacijo samoupravljanja nove kvalitete; delavec prihaja vse bolj do izraza, samoupravljanje postaja nosilec novih odločitev, predvsem pa se samoupravljanje izraža kot osnovna politika, osnoven odnos, pri tem pa pušča iniciativo za odločanje o strokovnosti tako posameznikom kot tudi strokovnim službam;

— drugi proces se kaže v tem, da so ustavni amandma ponekod izkoristili zato, da se razmišlja le o formah samoupravljanja in se vse podredi samo oblikam organiziranja samoupravljanja. V takih primerih se je podcenjevala in se podcenjuje vsebina samoupravljanja, mi pa vemo, da oblika brez vsebine ničesar ne pomeni, v takih primerih pa se razpravljanje o samoupravljanju spremeni v razpravo o delitvi oblasti med posameznimi samoupravnimi organi. Iz takšne prakse, ki je še vedno prisotna, k sreči vse manj, so se rojevale iniciative, ki so poskušale zoževati samoupravno odločanje;

— tretja tendenca, s katero smo morali iti v odprto bitko, so bili poizkusi s pozicij tehnokratizma, centralizma in birokratskih odnosov. To so poizkusi, da se nova organiziranost samoupravljanja izkoristi zato, da posamezniki ali manjše skupine dobijo večjo ali odločilno oblast v imenu poslovnosti, strokovnosti, v imenu učinkovitega gospodarjenja.

V nekaterih delovnih organizacijah poznamo primere, da so poskušali organizirati samoupravljanje tako, da bi samoupravno dogovarjanje zožili na poslovni odbor in da bi vanj vključili še sindikat in ZK; s tem bi omejili možnost vplivanja na odločitve pri uresničevanju realne politike in realne vsebine samoupravljanja.

Vam, mladim, bi rad povedal še naslednje:

Samoupravljanje je družbeni proces, to je vsakdanja bitka, ki zahteva odločnost, prav takšno odločnost, kakršno poznamo iz NOB. To je bitka brez konca, ker se vedno pojavljajo nova, nerešena vprašanja. Vsebinska življenja je takšna, da se pred nas postavljajo vedno nova odprta vprašanja, novi konflikti.

milan

(se nadaljuje)

Samoupravni organi v preteklem tednu

12. seja odbora za osnovna sredstva

Predsednik odbora za osnovna sredstva, dipl. inž. Jaka Soklič, je sklical 12. sejo odbora v četrtek, 22. oktobra 1970 in predlagal naslednji dnevni red:

- pregled sklepov prejšnje seje — obravnava elaboratov — informacija o novi hladni valjarni — predlog za nakup stanovanj — likvidacija proge 1300 in težke proge ter razno

Ustanovni sestanek aktiva ZMS v obratu valjarne žice na Beli

Na iniciativo, ki jo je dal obratovodja valjarne žice na Beli Tone Grošelj, so se zbrali 15. oktobra na ustanovnem sestanku aktiva ZMS mladinci obrata. Poleg obratovodje so bili navzoči tudi predsednik sindikalnega odbora obrata in predstavnik TK ZMS ter Obk ZMS. V uvodnih besedah je predstavnik TK pozdravil prizadevanja obratovodstva in nekaterih mladincev za ustanovitev samostojnega aktiva. Na kratko je orisal tudi delo mladinskih aktivov ter njihovo vlogo in naloge v našem družbenem razvoju.

Obratovodja je mladincem obrazložil problematiko, s katero se v obratu največ srečujejo. Predvsem je obratovodja govoril o možnostih napredovanja posameznih mladincev ter v zvezi s tem povedal, da mladinci ne izkoriščajo možnosti in pravic, ki jih imajo ob razpisih za posamezna delovna mesta. Premajhen pa je tudi interes mladih delavcev za dopolnilno izobraževanje. Vsekakor smo zainteresirani, da se mladi nadalje usposablja v poklicih, ki ustrezajo strukturi delovnih mest v našem obratu, možnost izobraževanja pa je odprta tudi v poklicih, ki niso vezani na obrat, seveda z ustreznim sporazumom.

Glede razporejanja ljudi na delovna mesta, je dejal obratovodja, smo doslej res imeli določene težave, ker smo zaradi pomanjkanja delovne sile bili večkrat prisiljeni postavljati ljudi direktno na delovna mesta brez predhodnega uvajanja na delo. V taki situaciji so tudi zaposleni imeli minimalne možnosti za napredovanje, ker nam je izredno pomanjkanje delavcev zaviralo večjo načrtnost pri kadrih. Pri tem pa je tov. Grošelj poudaril, da je in bo vsako napredovanje odvisno od marljivosti, sposobnosti in prizadevnosti posameznika. Obratovodja je naglasil, da je zelo pogrešil v obratu delovanje mladinske organizacije, kar se odraža tudi v nezadostnem sodelovanju mladih v samoupravnih organih. V svojem imenu in v imenu obratovodstva je zagotovil vso podporo in pomoč pri delu mladinskega aktiva.

Za tem so mladinci izvolili še odbor aktiva ter določili predstavnika, ki bo sodeloval v predsedstvu TK ZMS železarne Jesenice. Vsekakor moramo toplo pozdraviti prizadevanja obratovodstva valjarne žice Bela z obratovodjem ter nekaterimi prizadevnimi mladinci na čelu. Novoustanovljenemu aktivu želimo veliko uspehov pri njihovem delu.

Saša

Pri pregledu sklepov prejšnje seje so ugotovili, da so vsi sklepi izoršeni ali pa so v postopku reševanja. Neizvršen je samo sklep glede priprave elaborata za asfaltiranje prostora pred stavbo IBM.

Glede na predložene elaborate, ki so jih obravnavali so sklenili: da se odobri nabava PSR in SUPRAREX sektorjev za valjarno 2400, da se odobri nabava luknjalnega stroja IBM, da se odobri nabava nove GANZ-MAVAG lokomotive 600 konjskih moči in da se odobri v prostoru opuščene proizvodnje tanke pločevine postavitev naprave za proizvodnjo FEROPAN plošč. Obravnavali so tudi predlog za predelavo stružnice Hasse Wrede, vendar so odobritev odložili do naslednje seje, do takrat pa se mora pripraviti kalkulacija za odpravevalno napravo. Odobrili pa so generalno popravilo stroja ZBROJEVKA v OTK s tem, da se generalno popravi le en stroj in se zato uporabi deli tudi drugega stroja, ki ga je treba likvidirati. Ob koncu tega dela se je odobrili dodatnih 60.000 din za požarno zaščito novega IBM centra.

Informacijo, ki jo je podal tehnični direktor o razgovorih in akcijah, katere potekajo v zvezi s predvideno izgradnjo nove hladne valjarne so na seji vzeli na znanje. Prav tako so vzeli na znanje poročilo o predaji poslova med bivšim direktorjem uprave osnovnih sredstev, ki je ni več v organizaciji naše tovarne in med tehničnim direktorjem ter poročilo o koristenju sredstev programa amortizacije. V zvezi s tem so odobrili dodatnih 300.000 din za nabavo elektro motorjev.

Odobrili so likvidacijo težke proge in proge 1300 ter

naročili, da je treba sedanjo vrednost obeh prog znižati še za letošnje odpise amortizacije, ostanek pa pokriti z amortizacijskimi odpisi ostalih osnovnih sredstev. Likvidacija težke proge in proge 1300 ne sme obremeniti dohodka tovarne.

Ob koncu seje so sklenili predlagati odboru za življenjske pogoje in rekreacijo, da iz letos oročenih sredstev za stanovanjsko izgradnjo odobri nakup dveh dvosobnih in

6 enosobnih stanovanj v skupni vrednosti 725.000 din. Na to pa so še odobrili brezplačen prenos gasilskega avtomobila TAM-PIONIR na gasilsko zvezo občine v zameno za nov podoben avtomobil. Odstopljen gasilski avto je izdelan 1960 leta in nima nobene vrednosti več. Odobrili so tudi, da se brezplačno prenese na železarski izobraževalni center metalografski mikroskop Leitz, ki je tudi že opisan in brez sedanje vrednosti.

56. seja odbora za plan in finance

Na 56. seji odbora za plan in finance, ki jo je predsednik odbora Anton Komljanec sklical v petek, 23. oktobra 1970, so obravnavali uspehe proizvodnje v II. dekadi oktobra in analizo finančnega rezultata za september.

Ugotovili so, da je bila proizvodnja v II. dekadi dokaj uspešna in ugodna, saj je skupna proizvodnja dosežena s 94,5 %, blagovna pa kar s 100 %. Vsekakor bi bil rezultat te dekade še ugodnejši, če ne bi bilo tako pogostih zastojev zaradi okvar na bluminu in če ne bi prišlo do neplaniranega remonta potisne ogrevne peči v valjarni 2400.

Analiza finančnega rezultata za september kaže, da smo v septembru prodali 28.754 ton blaga, to pa je za 306 ton ali za 1,1 % manj kot pa smo predvidevali in programirali. Za prodano blago smo iztržili 78.294.032 N din, kar je za 5.988.492 din ali za 7,7 % več kot smo programirali. Kljub temu razmeroma ugodnemu rezultatu pa je finančni učinek v septembru slabši kot smo pričakovali, dosežen je namreč nižji dobiček predvsem zaradi naslednjih vzrokov:

- nižja poprečna prodajna cena zaradi neugodne strukture prodaje,

- zviševanje stroškov v obratih in zviševanje zaradi odstopanja od planskih cen nabavnega materiala,

- Povečanje pogodbenih obveznosti — materialnega obračuna članarine UJŽ.

V prejšnjih analizah mesečnih finančnih rezultatov so na seji odbora ugotovili, da zagotavlja železarni pozitiven rezultat masa blagovne proizvodnje od 28 do 29.000 ton in približno 74 milijonov din realizacije. Pri septembrski analizi pa so ugotovili, da je treba pri tako doseženi masi proizvodnje in pri takšni finančni realizaciji zagotoviti tudi 10 milijonov razlike med plansko in prodajno ceno, da bi bil lahko rezultat pozitiven. V septembru pa je ta razlika znašala le 8.342.642 din.

Železarski globus

ZDA — Letos se je precej zmanjšal uvoz železarskih izdelkov iz drugih držav v ZDA. Primerjava podatkov o uvozu v prvem polletju kaže, da so leta 1969 uvozile ZDA 6,62 milij. ton in v letu 1970 5,45 milij. ton železarskih izdelkov. Ta primerjava kaže na določeno zmanjšanje konjunktura za prodajo železarskih izdelkov v ZDA. Največ uvažajo ZDA iz Japonske in držav evropske gospodarske skupnosti.

Sestanki delovnih skupin

ŽEBLJARNA — MIKULA — ZAVIJALNICA — Sestanek so imeli 16. oktobra. Menijo, da bi letni proizvodni načrt lahko izpolnili, če ga bodo izpolnili tudi žebjarji. Občutno primanjkuje žice, zato po vsej verjetnosti plan ne bo izpolnjen. Precej obširno in kritično so na sestanku spregovorili o normah. Obratovodstvo je zagotavljalo, da norme ne bodo spreminjali, toda kljub temu je normirec tudi to delo opravil. Mnenja so, da naj tako obratovodstvo kakor tudi sektor za ekonomiko podjetja da kolektivno pismeno zagotovilo, da norme ne bodo spreminjali, tudi če so dosežene več kot 20 %. Enkrat naj že začne veljati pravilo, da če več delaš, boš tudi več zaslužil.

Prav tako niso bili zadovoljni s čiščenjem žičnikov in imajo zato resne pomisleke v zvezi z reklamacijami. Krilca žaganja in zamazani žičniki ne ustrezajo niti za malo prodajo, kaj šele za izvoz. Obratovodstvo naj ukrepa in zagotovi, da

bodo v zavijalnici imeli na voljo kvalitetno očiščene žičnike. Sodelavke, zaposlene v zavijalnici zahtevajo, da se jim prizna 4. skupina ali pa izračuna premija, ker morajo vse žičnike prerešetati, kar pa ni zajeto v normi.

ŽEBLJARNA — PIBER — STROJNI ODDELEK ŽEBLJARNE — Na sestanku, dne 19. oktobra, so razpravljali o realizaciji proizvodnega načrta in govorili o medsebojnih odnosih. Ponovno ugotavljajo, da morajo imeti za izpolnitev proizvodnega načrta na razpolago dovolj žice in zabojev, poleg tega pa še izpolnjeni normativ delovne sile. Zlasti jim primanjkuje karistov in čistilcev. Da bi nadomestili izgubljen proizvodnjo zaradi občutnega pomanjkanja žice, je bilo predlagano, da bi delali tudi ob prostih sobotah. Delo naj bi bilo plačano posebej. Treba bo nabaviti okrog 200 železnih zabojev za redno proizvodnjo, ker so sedanji že dotrajani. Vodja delovne skupine je omenil nekatere

nepravilnosti, med drugim tudi prepozno javljanje okvar na strojih, demag dvigalnih itd. Čistilce je opozoril zaradi kvalitete čiščenja in nepravilnega prenašanja silosov. Bolj pozorni bodo morali biti tudi glede čistoče na delovnih mestih.

MARTINARNA — BAUMAN — I. IZMENA LIVNE JAME — Na sestanku, 19. oktobra, so ugotovili, da z izpolnjevanjem proizvodnega načrta v septembru niso zadovoljni. Čakali so na vložek, ki pa tudi ni ustrezal. Menijo, da bi moral biti normativ zaposlenih delavcev v starem železu večji in bi bilo tako manj zastojev. Kritično so obravnavali delovno disciplino. Nekateri delavci ne prihajajo točno ob uri na delovno mesto ali pa jih prezgodaj zapuščajo. Uprava podjetja naj posreduje pri Ljubljani transportu — PE Jesenice, ker avtobusi večkrat pripeljejo delavce z zamudami. V zadnjem obdobju so imeli eno lažjo poškodbo, ki pa opozarja na to, da so nekateri delavci premalo pazljivi in je treba za to iskati vzroke v hitrosti pri delu.

Opozarjamo tudi na to, da naj delavci zaposleni v posameznih izmenah ne puščajo za seboj velikih količin materiala. V valjarni Bela naj bodo bolj pazljivi ter naj na vozove ne nakladajo raznega nepotrebnega materiala.

Predlog statuta skupnosti zdravstvenega zavarovanja delavcev Kranj

Z začetkom prihodnjega leta preneha veljati temeljni zakon o zdravstvenem zavarovanju delavcev, prične pa veljati republiški zakon o zdravstvenem zavarovanju in zdravstvenem varstvu prebivalstva. Temeljni akt tega zakona pa je statut skupnosti zdravstvenega zavarovanja. Statut mora skupščina skupnosti sprejeti v decembru tega leta, da bodo zavarovanci lahko uveljavili zdravstveno varstvo s 1. januarjem 1971.

Skupščina skupnosti zdravstvenega zavarovanja delavcev Kranj je sprejela osnutek statuta na svoji seji 30. 9. 1970 in ga daje v razpravo zavarovancem. Spodaj objavljamo osnutek statuta oziroma obrazložitev in prosimo zavarovance, da ga preberejo in se pripravijo ter udeležijo razprave, ki jo bo v prihodnjih dneh organizirala osnovna organizacija sindikata.

Kdaj in kje bodo razprave, bo kolektiv pravočasno obveščen.

Splošni zakon o zdravstvenem zavarovanju in o obveznih oblikah zdravstvenega varstva iz decembra 1969 je realiziral ustavno določbo 38. člena ustave SFRJ, da službo socialnega zavarovanja upravljajo zavarovanci neposredno in po organih, ki jih sami volijo in odpokličejo. Tako je uveden nov sistem zdravstvenega zavarovanja, v katerem zavarovanci samostojno in samoupravno urejajo medsebojna razmerja v formalnem in materialnem pogledu. Vsebinsko in okvirno tej samoupravi je natančneje določil Zakon o zdravstvenem zavarovanju in o obveznih oblikah zdravstvenega varstva, ki ga je sprejela skupščina SRS na seji dne 14. julija 1970. Skupnosti zdravstvenega zavarovanja so po tem zakonu tista organizacijska oblika, v kateri si zavarovanci po načelih vzajemnosti in solidarnosti zagotavljajo zdravstveno zavarovanje. Glede na sistem samouprave v zdravstvenem zavarovanju skupnosti kot pravne osebe s statuti kot temeljnimi akti določijo krog zavarovanih oseb, obseg pravic in obveznosti zavarovanih oseb, način uveljavljanja pravic, notranjo organizacijo, zadeve o katerih odločajo zavarovanci na referendumu, medsebojna razmerja med zavarovanci in skupnostjo in vprašanja, ki jih skupnost ureja s splošnimi akti.

Skupnost zdravstvenega zavarovanja delavcev Kranj (v nadaljnjem besedilu: skupnost), ustanovljena s sklepom skupščine Komunalne skupnosti zdravstvenega zavarovanja delavcev Kranj združuje delavce z območja občin Jesenice, Kranj, Radovljica, Škofja Loka in Trzin. Statut oziroma predlog statuta (ki ga daje skupnost v izjavo zavarovancem), omogoča vključitev v to skupnost tudi osebam, ki opravljajo samostojno zdravstveno zavarovanje. Statut zagotavlja zdravstveno varstvo v obsegu, določenem z zakonom in tem statutom tistim kategorijam, ki so zavarovanci v smislu tega statuta. Zavarovanci člani te skupnosti imajo enake pravice in obveznosti; zaradi zagotovitve neposredne udeležbe pri zagotavljanju in izvajanju zdravstvenega zavarovanja pa ima vsak zavarovalec pravico voliti in biti voljen v organe skupnosti, izjaviti se na referendumu ali predlagati ga, sodelovati v svetih zavarovancev in postavljati vprašanja in predloge organom skupnosti.

Zakon je ob izrecni določbi, da skupnost upravljajo zavarovanci neposredno in po skupščini, prepustil celotno ureditev notranje organizacije skupnosti. Predlog statuta določa naslednje organe skupnosti: skupščino, izvršilni odbor, komisijo za reševanje pritožb in svete zavarovancev. Glavni nosilec nalog v zvezi z izvajanjem zdravstvenega zavarovanja je skupščina, ki ima široke pristojnosti. Najvažnejše med njimi so sprejemanje statuta in drugih splošnih aktov, določanje programa dejavnosti zdravstvenega zavarovanja in politike uporabe skladov, določanje višine oziroma stopnje prispevkov, odločanje o pogodbah z družbeno političnimi skupnostmi, zdravstvenimi zavodi in njihovimi združenji. Skupščina dela po svojem poslovniku. Sestavlja jo 60 članov, ki jih izvolijo zavarovanci po postopku, določenem s pravilnikom o volitvah članov skupščine. Mandatna doba članov skupščine traja 4 leta, izvoljeni pa so lahko ponovno še enkrat. Skupščina izvoli izmed svojih članov izvršilni odbor kot izvršilni organ skupščine. Ta predvsem pripravlja predloge splošnih in drugih aktov, ki jih sprejema skupščina, skrbi za pravilno uveljavljanje pravic zavarovanih oseb, za izvrševanje finančnega načrta, imenuje zdravniško in komisijo zdravniških

izvedencev, zahteva strokovni nadzor nad delom zdravstvenih zavodov po določbah zakona o zdravstvu.

Glede na to, da skupnost zagotavlja zavarovancem varstvo njihovih pravic po dvostopenjskem postopku v okviru same skupnosti, določa statut kot poseben organ komisijo za reševanje pritožb. Komisija rešuje vse pritožbe zavarovanih oseb zoper odločbe, ki jih o pravicah iz zdravstvenega zavarovanja izdaja zavod na 1. stopnji, obravnava pa tudi splošne pritožbe in pripombe zavarovanih oseb. Sestavljena je iz treh članov, 3 namestnikov in dela zmeraj v senatu 3 članov. Člani so imenovani izmed zavarovancev skupnosti.

Da bi bilo zagotovljeno čim neposrednejše sodelovanje zavarovancev pri samoupravi na področju zdravstvenega zavarovanja, se ustanovijo sveti zavarovancev, ki jih sestavljajo člani vsakokratnega volilnega telesa. To zagotavlja tudi povezanost skupščine s samimi zavarovanci, saj morajo na sejah svetov obvezno sodelovati člani skupščine z območja sveta zavarovancev. Sveti zavarovancev se morajo zmeraj izjaviti o predlogu statuta, pravilnikov, programu dejavnosti in sklepih o določitvi prispevka, razpravljajo in obravnavajo pa lahko o posameznih vprašanjih zdravstvenega zavarovanja in s tem v zvezi dajejo pripombe in predloge. Referendum, kot ena izmed oblik neposrednega sodelovanja zavarovancev pri samoupravi na področju zdravstvenega zavarovanja se mora obvezno razpisati, kadar se odloča o združitvi ali razdružitvi skupnosti, ali kadar to zahteva določeno število članov skupščine. Skupščina lahko razpiše referendum tudi za posamezna vprašanja iz svoje pristojnosti. Odločitev sprejeta z referendumom je obvezna in velja najmanj leto dni.

Predlog statuta ureja v posebnem poglavju sodelovanje skupnosti z družbeno političnimi skupnostmi, z drugimi skupnostmi zdravstvenega zavarovanja, zdravstvenimi zavodi in drugimi organizacijami pri programiranju in pospeševanju zdravstvenega varstva in njegove materialne osnove, in pri izvajanju preventivnih ukrepov in akcij, kadar so izvajalci le-teh te organizacije. Za to sodelovanje se sklene poseben samoupravni dogovor. Pri izvajanju zdravstvenega varstva sodeluje skupnost z zdravstvenimi zavodi in njihovimi združenji, s katerimi sklepa pogodbe glede na dogovorjene programe o uresničevanju zdravstvenega varstva oseb, ter razpoložljiva sredstva skupnosti.

OBVEZNOST ZAVAROVANJA

Zdravstveno zavarovanje bo tudi v bodoče obvezno in v tem oziru torej ne bo bistvenih sprememb. Zdravstveno zavarovane bodo naslednje osebe z območja gorenjske skupnosti:

- v delovnem razmerju;
- člani predstavniških teles in njihovih organov, če za svoje delo prejema povračilo;
- člani obrtnih združenj;
- začasno nezaposlene osebe;
- starostni in invalidski upokojenci;
- volonterji na prostovoljni praksi, ki ne dobivajo osebnega dohodka;
- učenci v gospodarstvu in učenci poklicnih šol s praktičnim poukom.

Vse navedene osebe (izvzemši nezaposlene in upokojence) se štejejo za zavarovance, če delajo najmanj polovico rednega delovnega časa.

V skupnosti zdravstvenega zavarovanja delavcev bodo z enakimi pogoji in pravicami zavarovane še naslednje osebe, ki se ukvarjajo s samostojno dejavnostjo:

- obrtniki in gostinci;
- odvetniki, duhovniki, svetniki in kolporterji.

Osebe samostojnih poklicev imajo sicer možnost ustanoviti samostojno skupnost zdravstvenega zavarovanja v okviru SRS, če se bo večina njih za tako samostojno skupnost izrekla.

Zdravstveno varstvo enakega obsega bodo uživali tudi družinski člani (zakonec, otroci, starši) navedenih zavarovancev, v kolikor bodo izpolnjevali določene pogoje npr. otroci od 15. do 26. leta, če se šolajo, starši če so nesposobni za pridobitno delo, ali če so stari nad 55 let (mati) oz. 65 let (oče). Pogoji za uživanje pravic družinskih članov iz zdravstvenega zavarovanja so določeni v predlogu statuta.

Republiški zakon o zdravstvenem zavarovanju je krog zavarovancev delno razširil in sicer tako, da so v bodoče polno zdravstveno zavarovani tudi družinski člani vajencev in volonterjev, kar po sedanjem zakonu niso.

Novost v predlogu statuta je tudi določba da naj bodo zdravstveno zavarovani tudi nezaposleni otroci, stari od 15 do 18 let, ki se ne šolajo. Pogoj pa je, da ne odklonijo zaposlitve in, da se redno prijavljajo zavodu za zaposlovanje. Predlog statuta določa, da naj bodo ti otroci zavarovani samo za dodatne oblike zdravstvenega varstva, določene v statutu, ne pa tudi za obvezne oblike, ki naj tudi v bodoče gredo v breme občinskih skupščin.

Z republiškim zakonom je zagotovljeno zdravstveno varstvo še nadaljnim 18 kategorijam oseb, ki se sicer ne smatrajo za redne zavarovance (študenti, uveljavljeni preživnini, vzdrževani tuji otroci, študenti, udeleženci mladinskih delovnih brigad itd.). Te osebe bodo sicer uveljavljale pravice iz zdravstvenega varstva v okviru skupnosti delavskega zdravstvenega zavarovanja, vendar so za plačevanje prispevkov za njihovo zdravstveno varstvo določeni drugi plačniki.

OBLIKE IN OBSEG ZDRAVSTVENEGA VARSTVA

Značilnost sedanje zakonodaje zdravstvenega zavarovanja je, da skoraj do potankosti določa pravice, do katerih so zavarovane osebe upravičene. Nova zakona o zdravstvenem zavarovanju, tako zvezn. kakor republiški, pa določata le najnujnejši okvirni obseg teh pravic. Skupnostim zdravstvenega zavarovanja pa je prepuščeno, da s svojimi statuti, upoštevajoč mnenje in potrebe zavarovancev ter razpoložljiva sredstva določijo obseg teh pravic.

Republiški zakon o zdravstvenem zavarovanju določa naslednje oblike zdravstvenega varstva, katere morajo skupnosti zagotoviti svojim zavarovanim osebam:

- odkrivanje, preprečevanje, zatiranje in zdravljenje tuberkuloze, veneričnih in drugih nalezljivih bolezni;
- nego in zdravljenje tistih duševnih bolnikov, ki utegnejo spraviti v nevarnost svoje življenje ali življenje drugih ljudi;
- zdravstveno varstvo žensk v zvezi z nosečnostjo, porodom, materinstvom in kontracepcijo;
- popolno zdravstveno varstvo novorojenčkov, dojenčkov, predšolskih in šolskih otrok, do dopolnjenega 15. leta starosti;
- zdravstveno varstvo šolske mladine do dopolnjenega 18. leta starosti in rednih študentov do 26. leta starosti;
- zdravstveno varstvo mladine do dopolnjenega 18. leta starosti, ki je prijavljena pri zavodu za zaposlovanje, pa ji kljub zmožnosti za delo začasno ni mogoče zagotoviti zaposlitve;
- aktivnost za zgodnje odkrivanje malignih obolenj, sladkorne bolezni, mišičnih in živčno-mišičnih obolenj ter njihovo zdravljenje;
- aktivnost za organizirano zdravstveno vzgojo zavarovanih oseb.

Dodatno k navedenim obveznim oblikam zdravstvenega varstva, pa vsebuje predlog statuta, katerega daje skupščina skupnosti v razpravo še naslednje oblike varstva:

- splošne in specialistične zdravniške preglede, medicinsko rehabilitacijo in druge vrste medicinske pomoči v zavodih ambulantnega tipa;
- zdravljenje v bolnišnicah in na bolniškem domu;
- strokovne medicinske ukrepe za izboljšanje zdravja, oz. za preprečevanje obolenj (cepljenja, saniranje bacilozoscev) in drugi varstveni ukrepi na domu;
- zdravniško in drugo strokovno nego porodnicam, pred porodom, v času poroda in po porodu;
- zdravila in sanitetni material;
- zobozdravstveno pomoč in zobna protetična sredstva;

(nadalj. na str. 10. in 11. str.)

Sindikalna organizacija Železarne za tesnejše sodelovanje z vsemi podružnicami društev upokojencev v občini

V preteklem tednu so se v sejni sobi Delavskega doma na Jesenicah sestali predsedniki in tajniki društev upokojencev s področja občine. Na razgovor jih je povabil predsednik tovarniškega odbora osnovne organizacije sindikata Železarne Srečko Mlinarič. Poleg upokojencev iz Rateč, Kranjske gore, Mojstrane, Jesenic, Javornika in Žirovnice, sta na posvetu sodelovala še socialna delavca iz kadrovskega sektorja Zdravko Pogačnik in Jožica Lukan.

Takoj po uvodni obrazložitvi namena razgovora je predsednik Mlinarič predal besedo Pogačniku, da je prisotnim obrazložil vse spremembe v seznamu delovnih mest, kjer se zavarovalna doba šteje s povečanjem. Te spremembe so bile izvršene na podlagi zakonskih predpisov in v zvezi z reorganizacijo proizvodnje v Železarni in to: v delovni enoti talilnice — zaradi sprememb v aglomeraciji plavža, v livarni po ustavitvi proizvodnje v sivi livarni in sprememb v jeklovilni ter izpopolnitve pri delavcih — zidarjih, ki delajo pri vzdrževanju ognjevarnih in metalurških peči. V delovni enoti valjarn v zvezi s prehodom proizvodnje oz. valjanja žice iz stare valjarne žice v novo in nekatere spremembe v nazivih in v številu zaposlenih v ostalih valjarnah.

V nadaljevanju je prisotne informiral še o seznamu delovnih mest, katera Železarna po sklepu sindikalne organizacije in delavskega sveta še uveljavlja.

V skladu s predvidenim povečanjem in izravnavanjem pokojnin je Pogačnik kot član republiške skupnosti zavarovancev socialnega zavarovanja obrazložil tudi predlog te skupnosti za povečanje pokojnin s 1. januarjem 1971.

Predstavniki upokojencev so bili z obema informacijama zadovoljni, zlasti so izrazili zadovoljstvo nad predvidenim načinom povečevanja pokojnin. Izrazili pa so željo, naj bi v prihodnje skušali, vsaj dokler traja tako hitro naraščanje cen, povečevati pokojnine vsakega pol leta, ali zaustaviti plaz podražitev.

Po teh informacijah je predsednik Mlinarič obrazložil željo in namen sindikalne organizacije in samoupravnih

ske pogoje in rekreacijo pri DSZ in pooblastil predsednika sindikalne organizacije, da z upokojenci skupno najdemo najboljšo organizacijsko obliko sodelovanja.

V tem delu razgovora so sodelovali prav vsi, povedali so svoje težave v pogledu organizacije, težave okrog lastnih prostorov za delo društva in za klubsko življenje ter opozorili tudi na nekatere resnejše socialne probleme med upokojenci. Pri oblikovanju zaključkov so se spoznavali, da bodo pri društvu upokojencev na Jesenicah, ki je sicer po njihovem pravilniku že doslej povezoval ostala društva — podružnice, izpopolnili koordinacijsko obliko dela ter da bodo prek tega koordinacijskega

organa prihajali s svojimi predlogi na sindikalno organizacijo in na upravo oz. na samoupravne organe Železarne.

Predstavniki upokojencev so pozdravili prizadevanja sindikata in samoupravnih organov Železarne po večjem sodelovanju. Zlasti lep odnos do sodelovanja in razumevanja so pokazali predstavniki iz Rateč, Kranjske gore, Mojstrane in Žirovnice, ki so izrazili njihove ugotovitve, da so upokojenci, ki živijo na mestnem področju, upravičeni do večje skrbi za ureditev njihovega klubskega življenja, seveda s tem, da tudi njim pomagamo pri premagovanju stroškov z organizacijo društev in v primerih socialno ogroženih upokojencev.

Ob koncu uspešnega pogovora so upokojenci izrazili še željo, da bi jih večkrat obiskali in jim z živo besedo posredovali novice o spreminjanju našega proizvodnega programa, o naših uspehih pri odstranjevanju zastarelih agregatov, na katerih so oni pustili svoje delovne moči in o novih proizvodnih napravah, na katerih bodo njihovi nasledniki lažje delali in brez tolikšnih nevarnosti za zdravje.

S hvaležnostjo za vso že izkazano pomoč in zlasti za ponudeno jim roko pri nadaljnjem društvenem delu so se upokojenci poslovili.

-ko

9. seja komisije za športno rekreacijo

Predsednik komisije za športno rekreacijo pri TO OO sindikata Železarne Janez Oven je dne 20. oktobra sklical 9. sejo komisije in predlagal naslednji dnevni red: 1. Program dela, 2. Tekoče zadeve in 3. Razno.

Člani komisije so najprej govorili o programu dela do konca leta 1970 in sklenili, da najprej organizirajo tekmovanje v kegljanju na ledu za upravne službe. To tekmovanje bo pripravil klub za kegljanje na ledu v torek, dne 3. novembra s pričetkom ob 17.30 uri. Prvo soboto v novembru pa bo v organizaciji taborniškega odreda Jeklarjev organiziran pohod v naravo. Pohod bo v dopoldanskih urah iz Ukove proti Pristavi in od tam do taborniškega doma pod Golico. V taborniškem domu pa bo komisija pripravila tovariško popoldne z zabavnim programom.

V nadaljevanju seje so člani komisije razpravljali še o rezultatih naših športnikov na športnih igrah slovenskih železarjev. Ugotovili so, da je bil uspeh nekoliko slabši kot pretekla leta, vendar je bil ta delni neuspeh pričakovan. Ugotovili so, da so v vseh športnih panogah, razen v streljanju nastopili trenutno najkvalitetnejši športniki in

je doseženi rezultat na Ravnah posledica kvalitetnega napredka klubov na Ravnah, predvsem pa v Štorah. Po drugi strani pa je to pogojevalo tudi s stagnacijo v nekaterih športnih klubih na Jesenicah, ki zaradi omejenih finančnih in materialnih pogojev ter prednosti, ki jo uživajo drugi športni klubi in društva, zanemarljivo vzgojo kvalitetnih tekmovalcev in tako ostajajo v poprečju ali celo podpoprečju.

Razumljivo je, da komisija za športno rekreacijo skrbi predvsem za razvoj množične rekreacije in ne za vrhunski šport. Zato se bo komisija tudi v bodoče prizadevala za večjo množičnost delavske rekreacije, za pestrejšo izbiro rekreativnih aktivnosti, za boljše materialne pogoje in za boljše organizacijo dela na področju množične rekreacije. Skrb za razvoj vrhunskega športa pa je stvar občinske zveze za telesno kulturo in športnega društva. Seveda pa je komisija tako kot v prete-

klosti tudi v bodoče pripravljena sodelovati s posameznimi športnimi klubi in jim nuditi tako materialno kot drugo pomoč.

V nadaljnji razpravi o programu dela je bilo govora o prostih dnevih in programu aktivnosti v teh dneh. Po dosedanjih praktičnih izkušnjah, ki jih komisija ima z organizacijo aktivnosti v prostih dnevih, so ugotovili, da delavci ne kažejo večjega zanimanja za tipično tekmovalni program, pač pa se velika večina naših delavcev zelo navdušuje za tako imenovano družinsko rekreacijo. Prav zato in pa ker se bo obseg prostega časa v naslednjem letu še povečal, bo komisija do konca leta izdelala analizo dosedanje dejavnosti oziroma rekreativnih aktivnosti na proste dni ter na tej osnovi pripravila program za leto 1970.

Nekaj časa so člani komisije nato posvetili tudi problemu naraščanja športnih poškodb in ugotovili, da je za

radi nesmotrnosti pri urejanju teh vprašanj težko ugotoviti upravičenost do priznanja poškodbe kot obratne nezgode. Komisija je v zvezi s tem sklenila:

1. Delavec, ki se je poškodoval na tekmovanju v športni rekreaciji, mora poškodbo takoj prijaviti vodji tekmovanja ali delegatu komisije.

2. Vodja tekmovanja ali delegat komisije mora prijavljeno poškodbo pisмено prijaviti referentu za rekreacijo dan po poškodbi.

3. Referent za rekreacijo mora vse tako imenovane športne poškodbe vpisovati v knjigo poškodb.

4. Samo po zgoraj opisanem postopku prijavljene poškodbe se priznajo kot obratne nezgode.

5. Sklep komisije postane veljaven z dnem izida okrožnice, ki bo poslana vsem prizadetim.

Komisija je nato potrdila nekaj računov in vzela na znanje nekatere pripombe in pritožbe športnih referentov.

Poizkusna mobilizacija

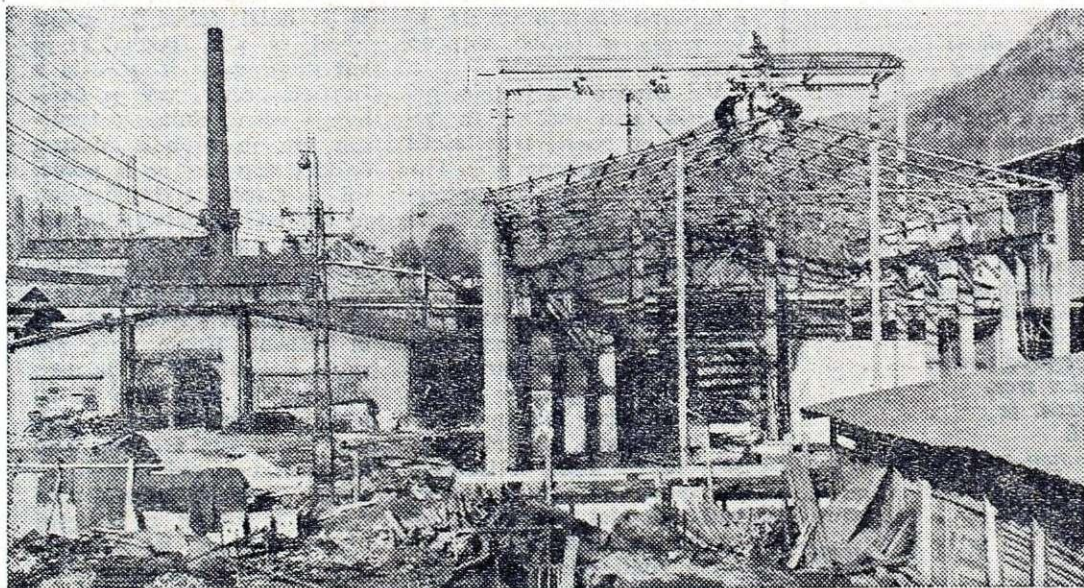
V noči od sobote, 24. oktobra 1970 na nedeljo, 25. oktober 1970 so na Jesenicah izvedli vajo poizkusne mobilizacije ene čete teritorialne enote, v sklopu priprav in vaj vsesplošnega ljudskega odpora.

Alarm za to vajo je bil sprožen nekaj pred polnočjo, v slabi uri za tem pa se je na določenem zbornem prostoru že javil prvi pripadnik te čete. Za njim so nato prihajali posamič, v grupah, peš pa tudi z osebnimi avtomobili ostali pripadniki tako, da so bili v slabih dveh urah že vsi pod orožjem in je bila četa praktično ustanovljena. Kakor hitro je bila četa ustanovljena so izvedli pohod na določene položaje, ki so jih zasedli zgodaj zjutraj v nedeljo z namenom, da bi prepre-

čili prodiranje domnevnega sovražnika proti Jesenicam. Ko se je zdanilo so se umaknili s položajev, odšli na zajtrk, ki so ga pripravili v poljski kuhinji, nato pa ostane dopoldneva uporabili za strelske vaje. Streljali so vsi pripadniki teritorialne čete s puškami, nekateri pa tudi s strojnimi in brzostrelkami. Dosegli so zelo lepe rezultate. Po kosilu, ki so ga prav tako pripravili v poljski kuhinji kar na položaju, so četo razpustili, pripadniki pa so se vrnili na svoje domove.

Vaja, ki so jo izvedli tako iznenada, je pokazala, da je način alarmiranja pripadnikov teritorialnih enot zelo dobro pripravljen in da kurirska služba izredno dobro deluje. Naglica, s katero je bila četa ustanovljena to naj-

(Nadaljevanje na 12. str.)

Gradnja nove hale za proizvodnjo elektrodnega praška

Tisti večer pred dnevom mrtvih, sem se v umirajoči večerni zarji, ko so zadnji žarki zahajajočega sonca poljubljali in zlatili najvišja čela skalnih špirov, povzpela na čudovito razgledno počivalo.

Pod menoj je v svinčeno-modrem, baržunastem mraku umirala in tonila dolina, skozi katere gozdove, gmajne, travnike in senožeti se je vil nejasen trak reke, nad katero se je tkala srebrna pre-

proga megla. Podobno je bilo, kakor, da bi reka izparevala srebro. Iz zatrepne doline skozi tokave in žlebove so se poganjali umirajoči zubli bukovja prav do peči, kjer so se visoko v robah zlatili macesni, viharniki.

Ponosni, fantastično izoblikovani skalni vršci so se čredili visoko nad dolino, dotikali se zvezd in prebadali nebo...

Sam sem bil, visoko nad vsakdanostjo, sam, čisto sam s svojimi mislimi. Vse naokoli je bilo turobno mirno in spokojno. V stenah in robah se je potočil kamen in v silnih skokih meril višino in globino prepadnih in previsnih sten, spodaj pod menoj, v lesu se je plaho spretela sova, srnjak je razdraženo zalajal, na koncu osamljene doline. Tam kjer se je tokava srebrna reka razlila,

so se pričele v vasi prižgati luči, spčetka so bile redke in samotne, pozneje pa je zagorela vsa vas, največ trepetajočih je bilo nad vasjo, na njivi vseh mrtvih, na pokopališču, trepetale so in umirale...

Pozno, ko na vrhovih gora ni bilo več sončne luči se je oglasil navček, ne samo v Lučah, Koritnici, Srednji vasi, na Jezerskem, temveč tudi v Stranjah, na Dovjem, v Solčavi in Trziču, povsod tam, kjer so gorele in trepetale lučke, kjer so pokopani mnogi, ki so tako zelo ljubili skalni svet in gore, da so umirali na poti k ponosnim skalnim vršcem.

Okoli mene je naglo odmiral dan, dan enak mnogim drugim lepim in sončnim, toda ta večer sem vsoval pri pogumnih in srčnih mladcih, ki so se v veliki, visoki in plemeniti šoli gora kovali in kalili. Mnogo jih je bilo, ki so se oglašali z Lipance, izpod Storžiča, iz sten Ojstrice, Jalovca, Špika, Podrte, Mrzle, Razorane, Škratne in Prisojne gore. Vsak je hotel pripovedovati svojo mladostno življenjsko zgodbo, kako je hotel doživljati lepoto in veličino gora, gora, ki so se kopale v edinstveno bogati in prešerni sončni luči, gora, ki so bile zavite v svinčeno

namo so bili toliko srčni in pogumni, da so se znali boriti pred obličjem same smrti.

Ko so zadnjič zatrepetale lučke na vaških pokopališčih visoko pod gorami in ko je utihnil tudi navček v Stranjah, v Solčavi, Trenti, Koritnici in na Jezerskem, ko me je temna noč objela na samotnem počivalu, je postala beseda prijateljev, znancev in tovarišev na vrvi glasnejša in jasnejša.

Pripovedoval je Jošt, kako so ga zavedle potuhnjene in zlovesče megle, ki so ga utrudile do onemoglosti in mu izpile vse mladostne sile, kako je spčetka počasi, nato pa naglo prišla bela smrt, kratka je bila beseda in dvogovor, noga mu je kleknila, opotekel se je za skalni bolvan, ni imel več moči, da bi poiskal jedačo in pijačo, počitek ga je vabil v večni sen.

Nad nami je v snežnem metežu sredi jasnega, viharnega dne silovito počilo, zajel nas je oblak dušnega snega s katerim smo se vozili s silovito naglico v globino, navzdol v praznino, slišal sem glasove, krike in lomljenje, potem pa se je nenadoma vse umirilo. Glasovi so zamrli, samo bolelo, strahovito bolelo me je po glavi in vsem telesu, dušilo me je,

Končati
tudi
in kje u

Miha Klinar

Žalostinke za Silvo

1
Ros biseri
in diamanti zvezd
vpleteni
in razsuti
v mesečino.
Sen mladih let,
v viharjih dneh
spočet
na neki jasi,
kjer s tišino
na mahu
nama je postlal
večer.

Bil je september.
Mesec v vejah zrel
za sanje
in za najino
ljubezen.
Nad nama
šipkov grm
je cvetel,
kot da nalašč
za naju zakasnel
je s cvetjem
pod jesen.

O ta večer!
Iz tvojih las
sem svetle sanje
za prihodnost
tkal,
saj tvoj obraz
mi v duši
je blestel
podoba, vikana
na srca tkanino
do samih zvezd.

O ta večer
in mir
spokojno tih,
da slišal
rosnih kapelj
sem utrip
utrinjajoč se
v sinjo mesečino
z zvezdnega neba.

O ta večer,
ko vrela iz srca
mi pesem je
kakor pojoč izvir
do tvojih ust.

O ta večer
zakaj
se je razbil.

2
Kako se je zgodilo,
komaj vem.
Le bliskov
se spominjam
in svetlobnih krogel
kač, sikajočih
iz ognjenih žrel
potem
slaboten krik

omahnil je
v cvetoči grm
in onemel.

Kako minila noč je,
več ne vem.
Le vem, da smo
iskali te
zaman
v razbiti mesečini
vso dolgo noč
in ko ob svitu
prišel se sam
k cvetočem grmu,
ni grm
več cvetel.

Le trnjev molk
je iz rdečih šipkov
zakrvavel.

3
O trnjev molk
s krvavimi očmi!
Na mahu
belina
odstreljenih vejic
kakor ostanki ptic,
od roparskih ujed
obranjih
do koščic.
Vsi listi rož,
oškropljenih s krvjo,
povsod
strahotna zapuščina,
roparske gostije
grozljiva sled.
In v travi mrtvih
skameneli molk.

Nikjer
te ni bilo.
Le v dušo
se mi rezal je
ostró
lopát žvenket.

4
Strmel sem v molk,
ki se mi v dušo
vsipal je
kot prst,
zasipajoča grob
bogve čigav
in te iskal.
Zaman nekdo
mi kazal je
na kup prsti,
na grob,
kjer spiš.
Kako naj bi, verjel
da te
ljubezen, sreča,
zaklad edini
mojih rok,
iztrgala je
smrt.
Ne!
kriknil sem

in k sebi stiskal
grm,
zrel od krvi,
in čakal, da
ko bom oči
odprl, boš
v objemu mojem
ti.

Zaman so vrele
solze iz srca.
Ko so lopate
opravile pokop,
v mrakobni molk
nekje je zajokala
samotna ptica
in v meni se
zdrobilo je
nebo.

Tako grozljiv,
brez upa
na življenje
je bil
samotne ptice
jok.

5
Vem, ni te, ni...
Zdaj prst si
med prstjo
ljubezen
mladih dni,
in jaz
cvetove sanj
že zdavnaj sem osul,
izjokal iz oči.
Samoten sem.
Kot črn šipkov grm
brez cvetja
mladih dni
strmim v megló.
Osuta je mladost
in njeni sni
in jalovo
moj čas kopni
v brezimno smrt.
Zaman pod plazom let
k svetlobi hrepenim.

Zaman
rad z mahom
ruševine sanj
prikril
bi pred ljudmi.
Vem, vame več
ne vrne se pomlad
ne lét
ponosnih ptic,
viharjem
in neurju kljubujoč —
ne vrneš več se ti,
ki si nekoč
prišla
kot prva pesem
mi v srce,
a nisem je
izpel.
Zaman sem ljubil,
sanjal
in trpel.

(1947)

Pod gorami je za

ledeni mrč potuhnjenih megl, gora po katerih so se podili in bučali snežni meteži. Pripovedovali so o žugajoči strelji in gromu, ki je pretresal temelje gora, spominili so se vseuničujočih plazov, naraslih voda v tokavah in žlebovih, ki so bruhali slape. Beseda njih, ki so umirali v Hudem Grabnu, pod Zvohom, v stenah Rink, na Hudi ravni, pod Ojstrico in v Koglu. Pripoved njih je bila žalostna in turobna, da se mi je zamislilo pred očmi. Pripoved Klemenca, Ladota, Joža, Vladimira je bila podobna besedi onih s Slemenca, Kaške gore in Triglavske stene, mešala se je s turobno pesmijo navčka, ki je tonila v temno, mračno noč.

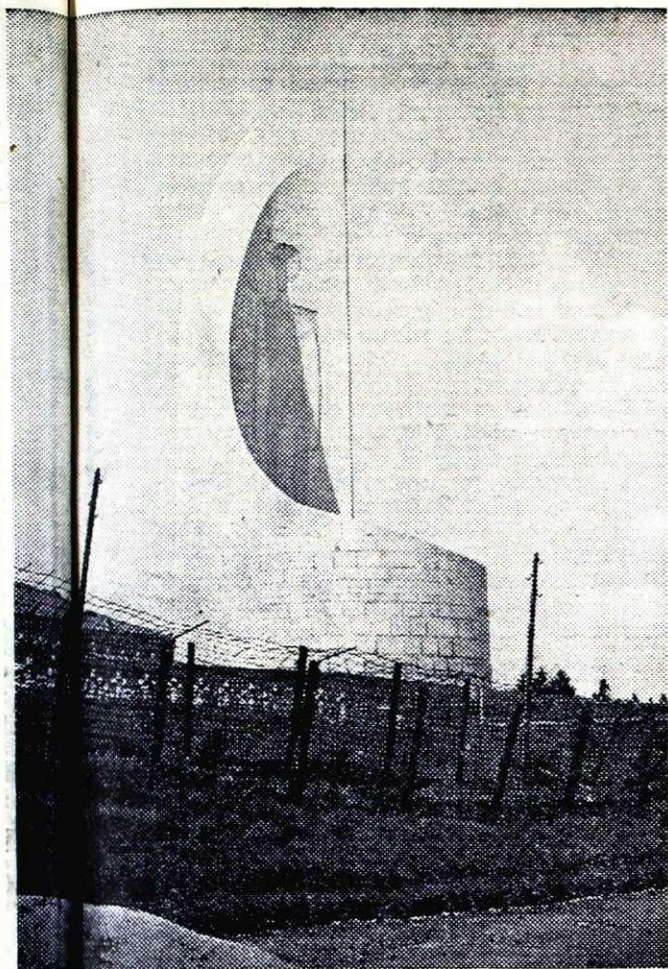
Vsi, mnogo jih je bilo, pri katerih sem vsoval ta večer, ko so gorele trepetajoče svečke na pokopališčih. Hodili smo skupaj, isti neučakan korak proti goram, skozi okrešlje, krnice, pod tokave in stene, beseda nam je bila pesem in iz pesmi so odmevali vriski prešerne sreče in radosti, praznično razpoloženje. Nikoli in nikjer se nisimo plašili naporov, nevarnosti in težav, bili smo srečni in ponosni, da imamo v sebi toliko moči in ljubezni ter želja, uspevati in zmagovati tudi tam, kjer je to težko in nevarno, ko se moramo znati odpovedati marsičemu za doživetje popolne radosti in sreče. Mnogi med

mrazilo do onemoglosti in smrti v ledenem objemu bele smrti.

Sredi jasnega poletnega dne so se pripodili žugajoči sivi oblaki, z njimi je Elija z ognjenim bičem paral nebo, grom je pretresal temelje gora, po robah in grebenih je jezdi vihar, ki je rušil zvonike in stolpe, kamenje je v salvah merilo višine in globine sten, okoli nas se je rušilo, kakor da se bliža sodni dan, skalni previs nam je nudil le skromno zavetje, hoteli in morali smo izsiliti prehod in izhod iz tega razbesnelega pekla, ki nam je vsem grozil in žugal z uničenjem. Boštjan je bil tisti, ki je hotel dobiti in izsiliti izhod za silo, pognal se je kot divja zver iz zavetja v žugajoč previs, vrv je zanihala v vetru, padajoče kamenje mu je prebilo zaščitno čelado, slap krvi se je pomešal s slapom vode, Boštjan je omahnil s previsa in obvisel na vrvi, kazal je le neznatne znake življenja. Reševanje je bilo sredi pobesnelih elementov narave nevarno in težavno. Hoteli smo mu rešiti življenje, ki ga je tako zelo ljubil, sami smo se postavljali slapovom in salvam kamenja, reševali smo in delali vse, tudi mnogo tistega, česar se nismo učili nikoli in nikjer, toda rešiti njega, dobrega in plemenitega tovariša, nam ni uspelo.

Tako so pripovedovali oni izpod Korošice, ki jih je za-

jel si led isto pest ki se je na smrti otegnili g Temakruš vis jerjal človeka na naredi lahl smerajno no, lete su in narosn prijemo. I poledeli. S mil ranete je bot za meji znos novi, uniči padajo kar ujne spre težko, moč Dole je kraml sm jali k je plošča raz in vrh. I ko so go gati sni l po n podi in ponjen megle o j sem kov ir naših tih i ko je ojer beseda ž čenih snež tokava Pri ser pod Hudi mi in šir pei sko so ir in Tolkor noči zagi mini vse znana to

Koncentracijsko taborišče Struthof v Franciji, kjer je bilo tudi preje Jugoslovancev med njimi tudi nekaj Jeseničanov in kje umrl Filip Brajc

Zapel navček...

Jel sila leden snežni metež, isto post so povedali oni, ki se je odkrila ogromna snega opast in jih potegnili globino brez dna. Temntrusljiv skalni previs je rjal od Matica nadčloveških naporov, požled je naredil lahko in nenevarno smenajno težko in nevarno, lede snežinke so kruto in nevarno bičale obraz, prijemo bili zasneženi in poledeci. Silen veter je hromil rane in naglo se je borila življenje bližala meji tnosti, padajoči slapovi, uničujoči plazovi in padajo kamenje, pobesnele rane spreminjale lahko v težko, mogoče, tvegano.

Dolge je bila pripoved, kramljamo in se pogovarjali kje je bilo v zajedah, ploščarazih, na grebenih in vrh, poleti in pozimi, ko so gore kopale v bogati soni luči in ko so se po njih podili snežni meteži in potnjene svinčeno sive megle, je odmevala pesem klavir in cepinov iz vseh naših hribov in najtežjih sten, so jo objemajoče zamirala pesadna življenja ponesrečenih snežnih plazovih ali okava.

Prišli sem tudi jaz lučke od Rjavo in Brano, na tudi ni in pod Špikom in Siro pečjo, pod Triglavsko steno in pod Jalovcem in Trnikom, sredi temne roči zagoreli svetli spominji se dobre prijatelje, znanca, tovariše, ki so lju-

bili gorski svet nadvse, ki so tako zelo ljubili svojo goriško življensko pot, da so za njo darovali in žrtvovali svoja mlada, veliko obetajoča življenja. Vasoval sem pri vseh, nem, tih pogovor z njimi, katerih življenje se je utrnilo mnogo, mnogo prezgodaj, je bil sredi noči tako iskren in nepozaben.

Po njihovi poti jih je odšlo v onostranstvo veliko v prvih začetkih našega klasičnega ljudskega planinstva do današnjih dni. Pogumni in srčni mladci so umirali pred leti, umirajo danes in bodo umirali tudi v prihodnje, ker so v ljubezni in navdušenju spoznali, da je borbenost in neustrašena pot edino prava.

Pozno ponoči sem se predramil iz sna na razglednem počivalu, ko se je utrnila velika zvezda in premerila nebo nad dolino. Drugi dan, na dan vseh mrtvih, sem pohitel k številnim spominskim ploščam in spomenikom pod gorami, obiskal in spomnil sem se vseh številnih, ki so padli in umirali v Vratih, Martuljku in Planici. Drugi gorniki pa so obiskali spominske plošče ponesrečenim gornikom, plezalcem in alpinistom v Bistriški dolini, Logarski dolini, Koritnici, pod Brano in Rinkami. Spomin na nje, ki so se ponesrečili v gorah je velik in svež pri vseh sedanjih in prihodnjih planinsko alpinističnih generacijah.

Bili so lepi dnevi in četudi ni smela preveč na sonce, jo je vendarle razveseljevala vsa ta pomladanska lahkotnost in toplina. Po kratkem deževju, ko je spet malce pritisnil hlad, se ji je pa zasukalo na slabše, kašljala je bolj in zbadalo jo je močnejše. Tedaj si je rekla, da mora pred svojega gospodarja.

Bilo je zvečer, ko so že zaprli in je legal mrak. Navidezno je odšla proti domu, a se je povrnila in počakala, da je poslovođa zginil iz hiše. Vedela je, da bo tedaj gospod čisto sam. Pri pomenku z njim ni marala prič. Naraklo je potrkalo na vrata pisarne in ko je zashšala neko momljanje je vstopila. Suhljati gospod jo je začudeno pogledal, ona pa ni vedela, kaj naj mu reče. Pa je sam povprašal, kaj bi rada.

»Prošnjo imam, gospod. To veste, da mi v pljučih nagaja. Zdravnik pravi, da si še lahko pomagam, če ga poslušam...«

Umolknila je sredi pripovedovanja, kajti gospod šef se je nemirno presedel, prekrižal je nogi in jel s suhljatimi prsti bobnati po mršavem kolenu. Zdel se ji je bolj neboljen ko premnogi bolnik, ki ga je srečala v zdravnikovi čakalnici. Bil je pravi suhec in se je modrijansko zgrbil. Pogled mu je visel na poslovni knjigi pred njim in šele, ko je dekletu zmanjkalo besed, je dvignil drobne oči naravnost k njej.

»Marija, govorite bolj jasno, kaj bi radi. In sedite.«

Težak kamen se ji je odvalil z duše. Saj se zlepa ni zgodilo, da bi gospod šef ponudil komu svojih uslužbencev stol, pa tudi po imenu jih ni ogovarjal. Kar laže mu je razodela, kaj jo je prignalo k njemu. Gospod je vprašal to in ono, hotel je vedeti, h kateremu zdravniku se je zatekla in ko je povedala, je zadovoljno pokimal, češ da je izbrala moža, ki res nekaj razume. Marija je iz vsega njegovega zadržanja razbrala dobro voljo in se na tistem predajala velikemu upanju, da ni prišla zaman. Umolknila je in čakala. Tudi gospod je molčal.

»Nerodna reč,« je naposled zamomljal in gledal po knjigah na mizi. »Marija, mislim, da vam je znano, kako pravzaprav stojimo. Zmeraj sem gle-

se ji je zjasnilo, da je sebi in svojim izpodkopala tla. Na kaj takega poprej ni mislila.

Šef je sprevidel, da jo je nemilo prizadelo.

»Saj vas ne odpuščam, Marija. Priznati moram, da sem z malokatero tako zadovoljen kakor z vami.«

Ta pohvala ji je dobro dela. Vendar je brž pozdravila in se podvzela iz hiše. Na cesti šele je občutila, kako je sama. Nikamor več se ni mogla zateči. Ljudje, ki so hodili mimo nje, so ji bili tuji, sovražni. Motne luči ob vogalih so se ji zdele mrtvaške leščerbe in lepa zvezdnata noč je ni očarala. Pred dobrim letom je v takih nočeh postajala s svojim Jožem v samotnih predmestnih ulicah, ga držala za roko in se mu za vsako dobro besedo toplo nasmejala. Verjela mu je vse, kar koli ji je pripovedoval. Preden ga je spoznala, je že mislila, da se ji bo življenje izteklo brez ljubezni. Njen suhi stas in nekam otroški obraz res ni dolgo nikogar zamikal. A neko nedeljo je v moščanskem kinu sedel poleg nje razborit fant in ji kar tako ponudil bonbone. Beseda je dala besedo, drug (rugemu sta bila všeč in Marija skoraj ni vedela, kdaj ga je vzljubila z vsem ognjem zadrževane in vendar nepočakane strasti. Imela je srečno pomlad, sanjavo in polno lepih zamisli. Domačim pa Joža ni bil všeč in se tudi ni rad prikazal k hiši. Nekaj mesecev se je je zvesto držal, pripovedoval je, da misli odpreti krojaško delavnico in njo bo naredil za samostojno trgovko. Seve je vse to govoril bolj v šalah, vendar je Mariji vlivljal vero, da jo ima zares rad, prav tako zares kakor ona njega, ki ga ni mislila nikoli zapustiti. Pa je prišla jesen, tedaj so Joža klicali k vojakom, a še preden je šel stran, se je Mariji zdelo, da ni samo ona njegova ljubica. Živela je v dvomih in upih, kar nič si ni mogla predstavljati, da se ji dragi trga iz rok. Šele, ko ji od vojakov ni pisal kakor bi bilo treba, je razumela, da imata brata prav. Že poleti sta jo svarila pred njim, češ da hodi tudi z drugimi in njo samo vleče. Vsi Koširjevi so živeli pod vtisom izkušenj z Malčinim možem. Za Marijo so se bali, da bi ne prinesla otroka. Zdaj si je želela enega samega Joževga pisma,

**Tone
Čufar**

Marija bi rada živela

3

dal na vas in na vso vašo družino. Brez mene bi morebiti ne imeli več svoje hišice.«

»Vem, gospod.«

»Potem je res malo čudno, da se zatekate k meni. Z očetom se pogovorita, njemu sem posodil, ko so ga iznenadili z zetovo menico. Če pridržujem polovico vaše plače, pa njemu ni treba vračati dolga. To je zanj velika ugodnost. V nobeni banki bi je ne užival, ne kje drugod. Jaz nimam prav nobene koristi, prej zgubo. Če prinese denar, potem lahko ostanete doma. Meni je to še bolj prav, bom imel vsaj poravnani račun.«

Govoril je suho, brez trohice čustva. Zazdel se ji je skupek hladnih števil. Povedal je pa čisto resnico, brez njegove pomoči v zadnjem hipu bi bila šla hišica na boben. Zavedla se je, da ni ravnala prav, ko je šla k njemu.

»Ne zamerite, gospod, da sem vas nadlegovala.«

»Nič hudega, nič hudega.«

Na šefovem obrazu je zaigral narejen nasmehek, ki je Marijo vzlic narejenosti vzpodbodel, da je še enkrat stopila predenj, četudi je že prišla za kljuko.

»Gospod, prosim, ali bi nekaj tednov ne mogla izostati? Morebiti bi me ne pogrešili preveč, jaz bi si pa opomogla.«

Trgovca je vstal in naredil par korakov po pisarni. Marija je spremljala z očmi vsak njegov gib in je vsa gorela v želji, da bi se vsaj malo omečil. Oprl se je na mizo in jo pogledal kakor da je razsodil hudo važno stvar.

»Kdor lahko pogreši uslužbenca nekaj tednov, ga lahko tudi nekaj mesecev in delj. Mislim, da se razumeva. Govorite z očetom, jaz ne morem nič več delati izjem, so preveč resni časi. Mislim, da zdaj še lahko delate. Če sprevidite, da ne gre, pa povejte, primoran bom dobiti drugo.«

Marija ni mogla zatajiti zaprepaščenja, ki jo je obšlo ob zadnjih besedah. Na to niti pomislila ni, da mu bo razodela nevarno skrivnost. Nekaj časa utegne potrpeti z njo, potem pa jo pošlje k blagajničnemu zdravniku ali pa jo kar odslovi in zaseže hišo, na katero je vpisal posojne tisočake. Hipoma

da bi ji napolnil prazno srce s svetlimi nadami. Zdelo se ji je, da bi bila pol bolj zdrava, ko bi se ji prismejal nasproti in jo prijel okoli pasu. Ulice so bile pa gluhe za njeno bolečino.

Odkar je šla k šefu, se je vsak dan bala, da bodo domači zvedeli za njeno pot. Jezili bi se in ji očitali, da dela po svoji glavi, da jim hoče odjesti hišo. Na srečo pa gospod ni najbrže nikomur nič omenil. Poslovođa bi gotovo kaj zinil, ko bi vedel za pomenek, pa je teklo vse po starem. Marija je kakor poprej stregla strankam, doma je pa poležavala in zauživala zdravila. Ko jih je zmanjkalo, se je pa spet zglasila pri doktorju.

Sprejel jo je domače, jo spraševal, kako se počuti in jo preiskoval delj kakor drugekrati. To se ji je zazdelo sumljivo. Povedala mu je, da ni slabo in ne dobro, on se je pa hotel sam prepričati in ji je temeljito pretrkal ves prsni koš.

»Na bolje bi se moralo obrniti, pa se noče.«

Marija se je nasmešnila, češ kaj morem zato, če se ne.

»Že zadnjič sem vam povedal, kaj je potrebno.«

»Ko pa ne gre kar tako, gospod.«

»Poizkusite na vsak način. Pljuča so pljuča. Če vam odleti noga, vas še zmerom lahko rešimo. Pri pljučih je nevarna vsaka pega. In vsak dan, ki ga zamudimo, je včasih usoden.«

»Za koliko časa bi pa morala zapustiti službo?«

»Za toliko, da se docela ne popravite. Najmanj nekaj mesecev, če ne delj. To gre počasi, potem pa res nekaj odvrne. Mir, dobra hrana, dosti svežega zraka in počivanje, to reši človeka, ki samo enkrat živi. Na to mislite.«

Marija je mislila na vse, pa je odkimala.

»Doma me ne morejo imeti, še manj pa, da bi me kam poslali.«

14. novembra letos bo preteklo 63 let, ko se je pri Markežu na Murovi rodil naš delavski pisatelj Tone Čufar. Ob tej obletnici bomo objavili nekaj njegovih novel.

Predlog statuta skupnosti zdravstvenega zavarovanja delavcev Kranj

(Nadaljevanje s 6. strani)

- proteze, ortopedske pripomočke ter pomožne in sanitarne priprave;
- zdravljenje v zdraviliščih, ki uporabljajo naravne zdravilne faktorje.

Vse te navedene dodatne oblike zdravstvenega varstva naj po predlogu skupščine skupnosti zagotovi torej statut.

Razumljivo je, da statut ne bo določil podrobnega obsega zdravstvenih storitev različnih dejavnosti (število pregledov, storitev v laboratoriju, RTG, EKG, število oskrbnih dni v stacioniranih zavodih, število receptov, zobozdravstvenih storitev itd.), ker je to stvar vsakoletnega programa zdravstvenega varstva in pogodb, katere sklepa skupnost z zdravstvenimi zavodi.

Prav tako je tudi razumljivo, da bo vsakoletni program zdravstvenega varstva odvisen od zmogljivosti zdravstvenih organizacij, od sredstev s katerimi bo skupnost razpolagala in končno od rezultatov družbenega dogovora med zainteresiranimi udeleženci.

Predvsem pa je važno, da zavarovanci v javni razpravi in na zborih izrazijo svoje mnenje glede obsega posameznih oblik zdravstvenega varstva. Pri tem pa morajo kot odgovorni samoupravljalci prav tako poleg želja in potreb upoštevati dejstvo, da bodo prevelike zahteve imele za posledico zviševanje stopenj prispevkov za zdravstveno zavarovanje, ki jih plačujejo zavarovanci v breme osebnih dohodkov. Da bralci tega sestavka dobe vsaj bežen vpogled v gibanje izdatkov za zdravstveno varstvo, navajamo nekaj števil.

Izdatki za zdravstveno varstvo:

splošno in spec.	za leto 1969	I-VIII. 69	I-VIII. 70	Indeks I-VIII/69 I-VIII/70
zdravljenje	14,884.507	9,338.459	12,251.820	131 %
bolnišnice	31,196.442	18,184.917	23,309.624	128 %
zdravilišča	558.956	365.289	256.914	70 %
zdravila	10,151.680	6,172.280	7,202.750	116 %
zobna nega	2,791.920	1,800.917	2,181.880	121 %
zobna protetika	2,290.106	1,473.804	1,617.878	110 %
proteze, ortop.	560.253	330.285	423.900	128 %
prevozi	956.914	565.979	927.334	163 %
drugi prevozi	312.767	216.883	186.700	86 %
preventiva	720.809	534.433	654.777	122 %
zdrav. center	105.529	75.312	83.572	112 %
specializanti	—	—	131.577	100 %
staziisti	—	—	194.656	100 %
Skupaj zdrav. varstvo	64,529.887	39,058.562	49,403.387	126,4 %

Porast izdatkov za zdravstveno varstvo v primerjalnem obdobju 1-8/1970 do 1-8/1969 znaša torej 26,4 %. Največji dvig izdatkov pa je v splošnem ambulantnem in specialističnem zdravljenju, bolnišničnem zdravljenju, zdravlilih, ortopedskih pripomočkih in prevozih z reševalnimi avtomobili.

Zaradi primerjave potrošnje zdravstvenega varstva navajamo še, da so znašali poprečni izdatki zdravstvenega varstva na eno zavarovano osebo za leto 1969 464,76 din na območju gorenjske skupnosti zdravstvenega zavarovanja oz. 458,36 din v poprečju za območje SRS.

Zaradi določenih sprememb v zakonu o zdravstvu, ki stopi v veljavo s 1. I. 1971 bodo razumljivo tudi posledice v financiranju oz. v izdatkih sklada zdravstvenega zavarovanja. Predvidene razlike bodo naslednje:

Izdatki				
	zdrav. var.	indeks	skupaj	indeks
1969	64,111.591	100	88,644.311	100
1970 (ocena)	74,100.000	115,5	102,328.000	115,4
1971 (ocena)	104,371.000	140,8	132,400.000	130

Pri ugotavljanju izdatkov za leto 1971 je predviden dvig osebnih dohodkov zdravstvenih delav-

cev na višino 115 % postavk v katalogu delavcev družbenih služb iz leta 1969, kar pomeni zvišanje teh sredstev za cca 30 % glede na leto 1970. Amortizacija v zdravstvu naj bo po določbah zakona funkcionalna, kar zopet pomeni za leto 1971 zvišanje za cca 33 %. Precejšnjo neznanco predstavlja tudi predviden (po zakonu) način plačevanja zdravstvenih storitev. Dočim velja v letu 1970 (in preje) načelo odkupa programa zdravstvenega varstva t. j. pavšalni odkup, pa je v bodoče predvideno plačevanje po storitvah oz. po načelu dohodka. Znano pa je, da so v letni izvršitvi zdravstvenih storitev nekatere postavke delovnega načrta presežene tudi za 30 % in več odstotkov. Vse to pa bo imelo za posledico, da bo za leto 1971 morala biti določena stopnja za zdravstveno zavarovanje predvidoma v višini cca 8 % od kosmatih osebnih dohodkov, dočim znaša v letu 1970 skupaj 6,50 % (osnova 5,20, dodatna v poprečju 1,30 %).

Predlog statuta predvideva tudi prispevek zavarovanih oseb (participacija) k stroškom za nekatere oblike zdravstvene pomoči in sicer:

- za zdravila, pomožni in sanitetni material;
- za obisk zdravnika na domu bolnika, ki je opravljen na zahtevo;
- za intervencijo ob prekinitvi nosečnosti;
- za prevoz z reševalnim avtomobilom;
- za proteze, ortopedske pripomočke, pomožne in sanitarne naprave;
- za zobozdravstveno nego, zobotehnično pomoč, zobno protetična sredstva;
- za intervencijo in zdravljenje zaradi zastrupitve z alkoholom;
- za obvezna in neobvezna cepljenja (izvzemši za obvezne oblike);
- za prve specialistične preglede (izvzemši preglede v dispanzerjih);
- za zdravljenje v zdraviliščih;
- za pomoč gorske reševalne službe.

Glavni namen prispevka k stroškom zdravljenja ni v pridobivanju dodatnih sredstev oz. razbremenjevanju sklada zdravstvenega zavarovanja, pač pa le usmerjanje k racionalni uporabi pravic. Republiški zakon o zdravstvenem zavarovanju določa, da skupnost lahko predpiše neposreden prispevek zavarovanih oseb k stroškom zdravljenja, vendar mora biti predpis strokovno opravičljiv, družbeno utemeljen in tak, da ne odvrča zavarovanih oseb od uporabe zdravstvenega varstva.

Da samoprispevek zavarovanih oseb ne pomeni posebno velike postavke v izdatkih zdravstvenega varstva navajamo podatke o zneskih participacije za leto 1969:

— za spec. preglede	102.240 din
— za hišne obiske	79.880 din
— za zobno nego	179.403 din
— za zobno protetiko	559.228 din
— za zdravila	1.700.997 din
— za reševalne prevoze	80.180 din
— za pomoč pri dovoljenih splavih	53.040 din
Skupaj	2.754.968 din

Glede na skupne izdatke za zdravstveno varstvo v letu 1969 so zavarovane osebe z neposrednim samopriskom plačale 4,2 %, v primerjavi s skupnimi izdatki za zdravstveno zavarovanje (88,644.311 din) pa 3,1 %.

Pri odmeri višine participacije se v bistvu odloča o tem, če naj na račun znižanja ali odprave samopriskov vsi zavarovanci solidarno plačujejo nekoliko zvišano stopnjo prispevka oziroma, če naj del bremena nosijo neposredno uporabniki zdravstvenih uslug.

Navajamo postavke samopriskov za 1. 1970:

— za specialist. preglede	10 din
— za hišne obiske	10 din
— za prevoze z reševal. avtom.	15 din
— za vsako zdravilo	4 din
— za pomoč pri dovoljenem splavu	100 din
— za zobozdravstvo in zobno protetiko (od vrednosti)	25 %

Skupščina skupnosti za prihodnje leto nima namena sprejeti nekih večjih sprememb, izvzemši morda v zobozdravstvu, kjer naj bi po mnenju nekaterih znašala 50 % vrednosti opravljenih storitev. Pri odločanju o stopnjah parti-

pacije za leto 1971 bo skupščini mnenje zavarovancev nedvomno v veliko pomoč. Upoštevati je treba tudi dejstvo, da v letu 1971 ne bo več možno odmerjati in pobirati participacije v vseh primerih, ko gre za obvezne oblike zdravstvenega varstva.

Istočasno s statutom, bo skupščina skupnosti morala sprejeti tudi pravilnike o ortopedskih pripomočkih, o pripomočkih za ojačanje sluha in vida, o zobozdravstvenih storitvah, o predpisovanju zdravil itd. Vsi navedeni pravilniki so imeli do sedaj značaj zveznih predpisov. Tako je npr. bilo z zveznim pravilnikom tudi določeno, katera zdravila se smejo predpisovati zavarovanim osebam (pozitivna in negativna lista) in katera se ne smejo.

Družinskimi članom zavarovancev je zagotovljeno zdravstveno varstvo v enakem obsegu kakor zavarovancem. Glede širših družinskih članov pa predlog statuta določa, da lahko uveljavijo pravico do zobozdravstvene pomoči, ortopedskih in drugih pripomočkov, ter zdravljenja v naravnih zdraviliščih le v primeru, če ima njihov nosilec zavarovanja predhodno 24 mesecev neprekinjene zaposlitve oziroma 36 mesecev s prekinitvami v zadnjih štirih letih.

DENARNA NADOMESTILA

Tako zvezni in republiški zakon, kakor predlog statuta ne predvidevajo znatnejših razlik pri izplačevanju nadomestila osebnega dohodka v primerjavi na sedaj veljavne predpise.

Predlog statuta predvideva izplačevanje nadomestil v primeru delanezmožnosti zaradi bolezni v sledečih primerih:

- med začasno zadržanostjo od dela v zvezi z uživanjem zdravstvenega varstva;
- med zadržanostjo od dela zaradi nege obolenega otroka, starega do 3 let;
- ko zaradi določenega zdravljenja ali medicinskih preiskav, ki jih ni mogoče opraviti izven zavarovančevega delovnega časa, ne morejo delati;
- za čas nujnega zdravljenja po predpisih o vojaških vojnih invalidih;
- ko je zavarovanec kot bacilonosilec ali zaradi nalezljive bolezni izoliran;
- v določenih izrednih primerih tudi zaradi nege ožjega družinskega člana po 31. dnevu bolezni.

Pravica do nadomestila zaradi nege ožjega družinskega člana (praviloma do 30 dni) je izpadla iz zakona. Skupnost pa je v statutu ne predlaga, ker gre do izplačila nadomestil zaradi nege sedaj v breme delovnih organizacij in zasebnih delodajalcev. Po mnenju skupščine naj torej sedanji plačniki tudi še v bodoče izplačujejo to nadomestilo v svoje breme. Menimo, da bi tako stališče morali podpreti tudi sindikati.

Novi republiški zakon določa, da je pogoj za pridobitev pravice do nadomestila zaradi bolezni predhodna tri mesečna neprekinjena zaposlitev, oziroma šest mesečna zaposlitev v zadnjih 12 mesecih pred nastopom primera. Zakon pa dopušča skupnostim zdravstvenega zavarovanja, da določijo primere, ko se doba predhodnega zavarovanja ne zahteva, ali pa, da se predhodna zavarovalna doba skrajša.

Skupščina skupnosti je, upoštevajoč zakonske možnosti v predlogu statuta, določila glede izplačevanja nadomestil naslednje odstotke:

1. če zavarovanec izpolnjuje zahtevano delovno dobo:
 - 80 % od osnove od prvega do šestdesetega dne delanezmožnosti;
 - 90 % od osnove od enainšestdesetega dne delanezmožnosti dalje.
2. če zavarovanec ne izpolnjuje pogoja delovne dobe:
 - 70 % od prvega do šestdesetega dne;
 - 80 % od enainšestdesetega dne dalje.

Sedaj velja, da je zavarovanec za prvih sedem dni upravičen le do 70 % nadomestila.

Za prvih trideset dni delanezmožnosti bodo delovne organizacije samostojno določile odstotke nadomestila. Za zasebne delodajalce pa veljajo odstotki, kakor jih sprejme skupščina skupnosti.

Sedanji zakon tudi določa, da se v primeru, ko je zavarovanec v staležu delanezmožnosti, več kakor leto dni, nadomestilo zviša za toliko odstotkov, kolikor so se v organizaciji, kjer je zadevni zavarovanec zaposlen v tekočem letu zvišali v poprečju osebni dohodki vseh delavcev v primerjavi na preteklo leto. Zaradi hitrega naraščanja osebnih dohodkov je skupščina v predlogu statuta osvojila stališče, da se po enakem načelu in merilu zviša nadomestilo že po šestih mesecih delanezmožnosti.

V predlogu statuta je tudi omiljena sedanja zakonska določba glede odtegljajev nadomestila osebnega dohodka za čas, ko je zavarovanec na zdravljenju v hospitalnem zavodu. Po sedanjih predpisih prejema zavarovanec za časa bivanja v bolnišnici 60 % nadomestila, če ne vzdržuje nobenega člana družine, 80 %, če vzdržuje enega člana, 90 % pa če vzdržuje dva družinska člana in 100 %, če vzdržuje tri ali več članov. Po predlogu statuta pa naj se zavarovancu izplačuje znatno nadomestilo za časa bivanja v bolnišnici v višini 80 % le v primeru, če ne vzdržuje nobenega člana družine.

Pri izplačevanju nadomestila zavarovankam za časa porodniškega dopusta je po novih predpisih spremenjeno to, da prejmejo 100 % nadomestilo osebnega dohodka ne glede na predhodno zavarovalno dobo, dočim prejemale sedaj le 80 %, če nimajo pred porodom vsaj 6 mesecev zaposlitve. Iz navedb o nadomestilih je lahko zaključiti, da bodo izdatki za nadomestila v bodoče nekoliko višji.

Zneski izplačanih nadomestil osebnih dohodkov za leto 1969 v breme skupnosti zdravstvenega zavarovanja delavcev Kranj so naslednji:

— nadomestila zaradi bolezni in nesreče pri delu	8.695.225,78 din
— nadomestila zaradi bolezni in skrajšanega delovnega časa po porodu	8.233.767,12 din

OSTALE DENARNE DAJATVE

Glede izplačevanja potnih stroškov ni sprememb v predlogu statuta. Tudi naprej je predvidena omejitev izplačevanja potnih stroškov tako, da naj bi zavarovane osebe ne prejele povračila za prvih 30 km v obe smeri.

Določbe glede pogrebnih stroškov in posmrtnine ostanejo nespremenjene.

Predlog statuta pa ne predvideva pomoči za opremo novorojenčka ker te pravice tudi zvezni in republiški zakon o zdravstvenem zavarovanju ne vsebujeta. Ta pravica vsekakor spada med obveznosti skupnosti otroškega varstva.

UVELJAVLJANJE IN VARSTVO PRAVIC

S prenehanjem veljavnosti sedanje zakonodaje zdravstvenega zavarovanja, bodo prenehali veljati tudi vsi predpisi glede zavarovalnih obveznosti delovnih organizacij, uveljavljanja pravic, postopkov in pravnega varstva.

Uveljavljanje pravic določa predlog statuta prav tako po dosedanjem načinu. Že sam zakon določa prosto izbiro zdravstvene ustanove in zdravnika, zato statut te pravice ne more in tudi nima namena omejevati. Statut predvideva le, da imajo zavarovane osebe prosto izbiro na območju skupnosti, morajo pa doplačati morebitno razliko v ceni, če iščejo zdravstveno pomoč pri zdravstvenih zavodih izven območja te skupnosti. Seveda ne velja to za primere, ko se zavarovana oseba nahaja izven kraja svojega bivanja oz. območja svoje skupnosti npr. v času letnega dopusta, na službenem potovanju itd. Vse podrobnejše določbe o načinu uveljavljanja pravic vsebuje poseben »Pravilnik«, katerega bo prav tako sprejela skupščina skupnosti na zasedanju v novembru 1970.

Predlog statuta nekoliko razširja pristojnost zdravnikov glede odobravanja dopustov v zvezi z delanezmožnostjo zaradi bolezni. Pravico odobravanja bolniški dopust ima vedno zdravnik, ki ga je zavarovana oseba izbrala. Izbranega zdravnika pa v teku koledarskega leta brez opravičljivih razlogov ni mogoče menjati. Bolniški dopust bo v bodoče lahko odobril zavarovanki tudi zdravnik-ginekolog v dispanzerju za žene, če gre za delanezmožnost v zvezi z nosečnostjo in porodom. Dopust bo lahko odobril tudi specialist za pljučne bolezni in tuberkulozo, ko gre za tuberkulozna obolenja in zdravnik za otroške bolezni, ko gre za odobritev dopusta zaradi rege otroka, starega do treh let.

Po določbah republiškega zakona o zdravstvenem zavarovanju bo skupnost v upravnem postopku reševala zahteve ali pritožbe zavarovanih oseb na prvi in drugi stopnji. Proti dokončni odločbi pa bo zavarovana oseba lahko vložila tožbo pri pristojnem občinskem sodišču in ne več upravnega spora pri upravnem sodišču SRS. Za reševanje zadev bo skupnost tudi v bodoče uporabljala določila splošnega zakona o upravnem postopku. Strokovna mnenja v zvezi s pritožbami zavarovancev proti zdravnikom bo izdajala zdravniška komisija. Ta bo tudi odločala o staležu delanezmožnosti za vsa obolenja, ki trajajo preko trideset dni. Proti mnenju zdravniške komisije, pa bo možno vložiti pritožbo na komisijo zdravstvenih izvedencev.

Statut vsebuje še določbe o zapadlosti, zastarnju pravice itd. Določa delno tudi postopek o načinu uveljavljanja zdravstvenega varstva v tujini. Delno zaradi tega, ker je za to področje pričakovati zvezne predpise. Po predlogu statuta bo tudi možno pošiljati zavarovane osebe na zdravljenje v tujino v primeru, ko zdravljenje za določene bolezni doma ni mogoče oz. ni uspešno. Razumljivo pa je, da bo sklad zdravstvenega zavarovanja lahko povrnil samo dinarska sredstva, devize pa le, če bodo devizni predpisi to omogočali.

FINANCIRANJE

Bistvena sprememba, ki bo uveljavljena kot posledica izvajanja zdravstvenega zavarovanja po novih predpisih, je v tem, da bo prispevek za zdravstveno zavarovanje samo eden in da odpade predpisovanje vseh oblik dodatnega prispevka.

Z ozirom na to, da bo predpisanih manj vrst prispevkov za zdravstveno zavarovanje, je jasno, da bo stopnja prispevka, ki bo obračunana iz osebnega dohodka morala biti nekaj višja kot do sedaj, ker bodo v enotno stopnjo vključeni sedanji osnovni in dodatni prispevki.

Kljub temu, da bo določena stopnja v enem odstotku, pa bo ta odstotek sestavljen najmanj iz dveh delov in sicer posebej za kritje izdatkov v zvezi z nesrečami pri delu in obolenji za poklicno boleznijo, posebej pa za ostale oblike zdravstvenega varstva in zdravstvenega zavarovanja po zakonu in statutu.

Glede stopnje prispevka za kritje stroškov v zvezi z nesrečami pri delu in obolenji za poklicno boleznijo dopuščajo predpisi možnost za določitev višje stopnje tega prispevka pri tistih delovnih organizacijah in zasebnih delodajalcih, pri katerih je nevarnost za nesrečo pri delu ali obolenje za poklicno boleznijo povečana zaradi opustitve higienskih in varnostnih ukrepov. Povečana stopnja pa ne more biti za več kot 50 % višja od redne stopnje.

Posebej se lahko določijo prispevki za zdravstveno zavarovanje v pavšalnem znesku v tistih primerih, kjer osnova ni osebni dohodek.

Velika novost pri financiranju sklada je v tem, da skupnost samostojno določa višino stopnje prispevka in niso predvidene zakonske omejitve in najvišje meje. Seveda pa mora odločitev skupnosti temeljiti na izhodiščih, ki se izoblikujejo na družbenem dogovoru med petimi enakopravnimi partnerji oziroma njihovimi zastopniki, tj. med

skupščinami občin, občinskimi sindikalnimi sveti, zdravstvenimi delovnimi organizacijami, vsemi ostalimi delovnimi organizacijami z območja skupnosti in med skupnostjo zdravstvenega zavarovanja. Ta družbeni dogovor prizadeti tudi podpisajo, dokončno pa odloči skupščina skupnosti.

Novost v financiranju je tudi v tem, da skupnost lahko določi del prispevka v pavšalnem znesku tudi na družinskega člana zavarovanca, ki opravlja samostojno poklicno dejavnost.

Važno je določilo, ki zavezuje skupnost, da določa stopnje prispevkov in prispevke v pavšalnem znesku v taki višini, da sredstva, ki se z njimi dosegajo, krijejo obveznosti skupnosti iz zavarovanih pravic in zagotavljajo ustvarjanje rezerv, pozavarovanje težjih rizikov, stroške v zvezi z izvajanjem zavarovanja in del sredstev, ki jih skupnost prispeva k razvoju zdravstvene službe. To pomeni, da je pri zagotavljanju pravic iz zdravstvenega zavarovanja treba računati tudi z višino stopnje prispevka, ki bo tem višja, čim večji bo obseg pravic in obratno.

Spremembo predstavljajo tudi določila glede višine obvezne rezerve, ki mora znašati najmanj 8,33 % predvidenih izdatkov sklada za tekoče leto. To višino rezerve je treba doseči v petih letih od uveljavitve statuta.

Novost je tudi v tem, da za kritje eventualnega primanjkljaja po zaključnem računu sklada ni mogoče predpisati izrednega prispevka, da pa se primanjkljaj pokrije iz rezervnega sklada, porabljeni znesek do višine obvezne rezerve pa se nadomesti v prihodnjem letu s predpisanim posebnim prispevkom, ki ga plačujejo delodajalci iz svojih sredstev in se vračunava v osebni dohodek.

Sprememba je nastala tudi glede zapadlosti prispevka v plačilo za zavezance, ki sami plačujejo prispevek, in sicer v tem, da zapade prispevek v plačilo zadnjega dne v mesecu za nazaj. Glede postopka za izterjavo, plačila zamudnih obresti in zastaranja terjatev ni nobenih sprememb.

Iz navedenega sledi, da je samoupravljanje zdravstvenega zavarovanja doživelo znatno kvaliteto spremembo. Člani skupščine, kot voljeni predstavniki zavarovancev bodo s polno odgovornostjo odločali tako o pravicah, uveljavljanju teh pravic, kakor tudi o stopnjah prispevkov, ki jih bodo zavarovanci plačevali. Usklajevanje vseh teh, mnogokrat nasprotujočih si interesov pa prav gotovo ni lahka naloga.

Nepozaben dan upokojujencev žebjarne

Kadar si nekam nepričakovano poklican ali dobiš vabilo, ki je na njem napisan bogat program, se nehote vprašaš, ali je res, da se žebljarna vsako leto spominja svojih nekdanjih sodelavcev — upokojujencev in jim priredi lep izlet.

Sindikalni odbor in obratovodstvo žebjarne sta nam upokojujencem pripravila presenečenje. Pokazali so nam velike spremembe in izboljšave v obratu žebjarne — zavijalnice.

Bili smo presenečeni, s kakšno lahkoto se sedaj vse dela. Posebno v čistilnici žičnikov ni več umazanih in težaških delavcev kot so bili nekdanj, ko so morali z velikim fizičnim naporom in spretnostjo vzdigovati nad 100 kg težke zaboje žičnikov in nasipati visoko stoječe bobne.

Obratovodja tov. Labura nam je pokazal sedanje nove naprave za čiščenje žičnikov, ki so odpravile vsa težja fizična dela in črni mastni prah. Videli smo veliko izboljšanje dela na žebljarskih strojih, ki se zelo razlikuje od prejšnjih časov. Vse tehnične izboljšave so take narave, da se kvaliteta in storilnost večja. Ogledali smo si tudi dobro urejene kopalnice, jedil-

nico in garderobe. Kakšne velike spremembe!

Zadovoljni z ogledom in razgovorom z žebjarji smo se odpeljali z avtobusom v tehnični muzej Železarne. Tudi to je bilo za nas nekaj novega in nepričakovanega. Sledil je še ogled valjarn Bela, kar je za nas predstavljalo novo presenečenje. Z začudenjem smo gledali, kako težki žareči ingoti mehansko drsijo po progi sami. Nikjer nismo opazili delavcev, vse deluje avtomatično.

V Lescah na letališču, kjer je bilo že vse pripravljeno, smo se okrepčali in odpočili po za nas napornem dopoldnevu. Razdelili so nas v majhne skupine za vožnjo z letalom. Nekateri so nekoliko zaskrbljeni gledali prve tovariše, ki so se vkricali v letalo. Srečna vrnitev prvih je med upokojujenci takoj povečala razpoloženje, saj so z navdušenjem pripovedovali, kakšno izredno doživetje je leteti v letalu in iz višine gledati lepo slovensko zemljo.

Tako smo se prav vsi peljali z letalom, tudi tisti, ki so imeli poprej malo strahu, so se vračali veselih obrazov in ponavljali, da kaj takega še niso doživeli! Po vožnji z avionom smo se slikali in odpeljali v Radovljico v Slandrov dom na odlično kosilo, ki je vsem prav dobro teknilo.

Po kosilu je predsednik sindikalnega odbora Žebjarne tov. Žemva povedal, da je uradni del izleta zaključen in se zahvalil vsem upokojujencem za udeležbo in prijetno srečanje z željo, da bi bilo še veliko takih srečanj. Vsi smo z odobravanjem sprejeli njegove besede z željo v srcih, da bi se še večkrat srečali.

Med veselimi zvoki godca smo zaplesali in zapeli domače viže in medtem je minul lep in nepozaben dan med tovariši! S temi vrsticami se tudi vsi upokojujenci žebjarne zahvaljujemo aktivnim delavcem, sindikalnemu odboru in obratovodstvu žebjarne za dobro organiziran izlet in srečanje z željo, da bi vse moderne naprave koristili v dobro vsem delavcem!

Franc Rihtaršič

Iz občinske statistike

Iz številnih statističnih podatkov, ki jih zbiramo v občini smo izdvojili dvoje podatkov in sicer o turističnem prometu v prvih devetih mesecih letošnjega leta ter o osebnih dohodkih zaposlenih v osmih mesecih letošnjega leta.

V devetih mesecih letošnjega leta smo v naši občini zabeležili 33.034 tujih in 55.514 domačih turistov (lani v istem času 32.024 in 48.247 turistov). Bolj stvarno sliko turističnega prometa kaže število prenočitev. Domači in tuji turisti so v letošnjem letu imeli okroglo 257.800 nočitev (lani 220.800 nočitev). Seveda odpade tako od števila gostov kot nočitev več kot polovica na hotele, od

teh pa zopet več kot polovica na hotele v Kranjski gori. V podrobnosti so v hotelih zabeležili v letošnjih devetih mesecih 51.130 gostov in 136.160 nočitev, v planinskih domovih 20.520 gostov in 23.450 prenočitev, v počitniških domovih 5.288 gostov predvsem domačih in pa 37.590 prenočitev, ter pri zasebnikih 6.900 gostov in 38.850 prenočitev. Zanimivo je, da je doba bivanja gostov ostala glede na

lansko leto povsem enaka. Gostje so povprečno ostali pri nas 2,9 dneva, oziroma v podrobnosti v hotelih 2,7, v planinskih domovih 1,1, v počitniških domovih 7,1 in pri zasebnikih 5,6 dneva. Pač pa se je glede na večje število gostov ob isti dobi bivanja dvignila izkoriščenost posteljnih kapacitet od lanskoletnih 23 odstotka na letošnjih 25,9%. To pomeni da so bile vse posteljne zmogljivosti v naši občini stoddostno izkoriščene eno četrtno dobo, za katero poročamo. Zanimiva je še primerjava izkoriščenosti v posameznih vrstah. V hotelih je bila 44% (lani 31%), v planinskih domovih 13% (lani 10%), v počitniških domovih 31% (isto kot lani) ter pri zasebnikih 12% (lani 14%).

Iz vsega je razvidno, da smo tudi od lanskoletne, rekordne turistične sezone, naredili korak naprej. V ospredju je vsekakor turistična Kranjska gora, kateri je prav letošnje leto tudi mejnik, saj smo začeli graditi v tem zimsko športnem središču vrsto novih hotelov in upamo lahko da bomo v prihodnjih letih število gostov še dvignili. Seveda pa se bomo morali vse bolj zavedati, da sta hotel in pa urejeno smučišče za sodobnega turista premalo in da bomo morali tako domačemu in tujemu gostu nuditi še kaj več, če ga bomo hoteli pridobiti in obdržati.

Osebnih dohodkov zaposlenih so tisto področje našega življenja, ki največkrat ustvarjajo slabo voljo. Kaj radi primerjamo svoje prejemke s prejemki sosed ali znanca in že je slaba volja tu.

V osmih mesecih letošnjega leta so bili povprečni dohodki zaposlenih v naši občini 1258 novih dinarjev, kar je za 9,2 odstotka več kot v istem obdobju lani. V gospodarstvu so poprečni osebni dohodki 1242 dinarjev (lani 1156 din) in v negospodarstvu 1399 dinarjev (lani 1122 din). Zanimalo nas je tudi kako je z osebnimi dohodki zaposlenih v posameznih panogah, pa smo lahko ugotovili, da imajo v gospodarstvu najvišje osebne dohodke zaposleni v komunalni dejavnosti 1470 dinarjev in prometu, najnižje pa zaposleni v gostinstvu 953 dinarjev in obrti. Najvišje osebne dohodke v panogi negospodarstva imajo zaposleni v ostalih zavodih 1689 dinarjev in šolstvu 1573 dinarjev, najslabše pa zaposleni v nekaterih družtvih in krajevnih skupnostih 1118 dinarjev ter v kulturi 1160 dinarjev.

Poprečni osebni dohodki v industriji so bili v osmih mesecih 1274 dinarjev. Večino v industriji imajo zaposleni v železnici, kjer imajo za približno 100 dinarjev nižje osebne dohodke kot v ostalih delovnih organizacijah industrije.

Kot zanimivost še podatek, da je v naši občini 11.844 zaposlenih, kar je za 286 manj kot lani.

M. P.

Na obisku pri nekdanjih italijanskih partizanih v Čedadu

Prisrčni stiki med italijanskimi kulturniki iz Čedada, predvsem pa slovenskim prosvetnim društvom Ivan Trnko iz Čedada in jeseniškimi Svobodaši, se je razširilo tudi na sodelovanje z nekdanjimi partizani iz Čedada in Videmske pokrajine, organiziranih v A.N.P.I. Prek tega sodelovanja se je tudi italijanski slikar iz Čedada gospod Luigi Bront z oljno sliko zahvalil dr. Franji Bojč-Bidovec za njeno izredno humano, požrtvovalno in junaško dejavnost pri zdravljenju ranjenih in bolnih partizanov v grapi Pasice, zraven primorske vasi Novaki pri Cerknem v partizanski bolnici, ki je po njej dobila tudi svoje ime in v kateri se je zdravilo tudi več italijanskih partizanov.

Na osnovi teh stikov je sekcija italijanskih partizanov A.N.P.I. iz Čedada povabila dr. Frnjo Bojč-Bidovec, predsednika občinske organizacije ZZB NOV Jesenice Franca Konobla — Slovenka in predsednika občinskega sveta Zveze kulturno-prosvetnih organizacij Jesenice Joža Varla, da obiščejo Čedad. Sprejem in srečanje s partizani in kulturnimi

delavci Čedada v soboto, 24. oktobra, je bilo nadvse prisrčno. Ganljiv sprejem, na katerem je mati v bolnici umrlega, težko ranjenega edinega sina — partizana, s solzami v očeh dr. Franji izročila šopek rdečih vrtnic v zahvalo za njen trud, da bi ga, čeprav smrtno ranjenega, ohranila pri življenju, je tudi mnogim navzočim ovlažil oči. Sledil je sprejem pri županu mesta Čedad in ogled številnih kulturnih spomenikov in mestnega muzeja.

Zvečer je bila v čast gostov prirejena večerja, katere so se udeležili številni nekdanji italijanski partizani in kulturni delavci iz Videmske pokrajine oziroma Čedada. V pozdravnih govorih so bile izrečene obojestranske želje po še tesnejšem sodelovanju med kulturnimi organizacijami in nekdanjimi partizani iz Čedada in okolice z jeseniško občino. Srečanje, ki je bilo sicer posvečeno dr. Franji, pa je hkrati poglobilo sodelovanje med našo občino in Čedadom, saj so ravno kulturni delavci Jesenic in Čedada ustvarili ta most vsestranskega sodelovanja in srečanja nekdanjih italijanskih partizanov z dr. Franjo.

Poizkusna mobilizacija

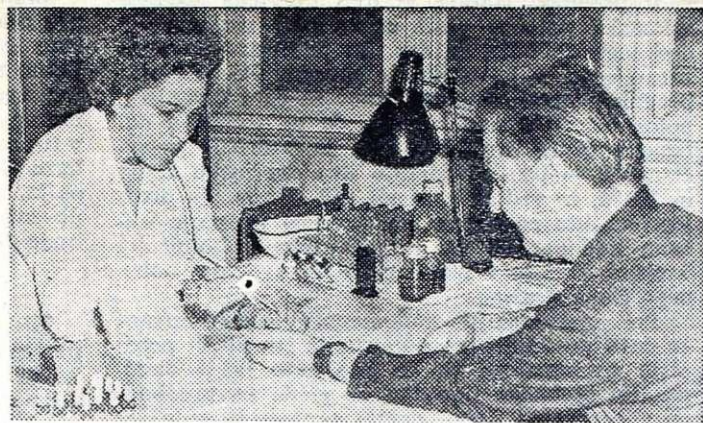
(Nadalj. s 7. str.)

boljše potrjuje. Velika večina pripadnikov te čete je vajo vzela zelo resno, saj je bil odziv zelo dober glede na sobotno noč. Škoda, da so nekateri posamezniki, sicer osamljeni, stvar vzeli čisto »mirnodobsko« in so na zbornem mestu prišli neprimerno oblečeni in opremljeni. Tokrat je šlo to samo v njihovo škodo, sreča, da je bilo suho vreme, če bi šlo pa zares pa bi šlo na škodo cele naše skupnosti, kajti takšni pripadniki ne bi bili dovolj dobro pripravljeni za izvajanje borbenih nalog.

Vaja je v celoti dobro uspela, tako so jo ocenili tudi odgovorni ljudje občinske skupščine. Pokazala je, kako smo pripravljeni, nekaj pa smo se v njej tudi naučili.

Prav to pa bi moralo biti pri naslednjih vajah osnovni motiv. Tudi tokrat bi lahko pohod od mobilizacijskega prostora do položajev izkoristili za prikaz pravega partizanskega nočnega pohoda. Žal pa smo jo proti položajem ubrali tako, kot da bi šli na izlet, tudi pogovarjali smo se vmes, malo smo se šalili, kadili pa smo vso pot. Vedno se bomo morali zavedati, da nam bo tisto, kar se bomo pri vajah naučili, pa čeprav zato ne bo tako prijetno in zabavno, koristilo in v primerih če bi prišlo do resničnega spopada vsekakor pripomoglo, da bodo začetne žrtve čim manjše in da bodo začetni uspehi čim večji. To pa je tudi eden od osnovnih namenov vsesplošnega ljudskega odpora.

M. P.

Darovana kri je že mnogim družinam vrnila zdravo mater in otroka

Za žene in matere porod ne pomeni več tiste nevarnosti, kakor jo je pomenil nekoč. Danes se medicina z uspehom bori zoper zastrupitve ob porodu in zoper usodne posledice. Smrtnost matere in otroka pa se je tako znižala, da se tega dogodka nobeni materi ali ženi ni treba več bati.

Kljub temu so med nosečnostjo ali ob porodu in po njem še vedno možne razne krvavitve. Tedaj je transfuzija krvi edina pomoč.

Če izgubi nosečnica ali porodnica kri, primanjkuje krvi tudi otroku, ki ga nosi ali ki prihaja na svet. Take-mu otroku pomaga tedaj edinole kri naših krvodajalcev.

Včasih je treba novorojenčku že prvo uro po rojstvu zamenjati vso kri. Če ne bi imeli na razpolago dovolj krvi, bi moral otrok umreti. Drugega zdravila, ki bi ga v takih trenutkih lahko rešilo smrti, dosedaj ne poznamo.

Nosečnost je treba včasih tudi prekiniti, zlasti če gre za izvenmaternično nosečnost, za kakšno hudo bolezen, ki ne dovoljuje poroda, ali pa za splav. V takih primerih izgubi žena precej krvi. To kri ji moramo nadomestiti, če hočemo da se zdrava vrne k svoji družini.

Mnogo sveže krvi in krvne plazme je potrebno pri ginekoloških operacijah v porodnišnicah in bolnišnicah za ženske bolezni. Premnogim je nadvse potrebna še pred operacijo. Saj jim s transfuzijo krvi povečamo odpornost, da lažje prestanejo operacijo.

Za vse take in podobne primere mora biti v porodnišnicah in bolnišnicah za ženske bolezni vedno dovolj krvi, kajti nadomestiti je ne more nobeno drugo zdravilo.

JUGOSLOVANSKI RDEČI KRIŽ

Udeležili so se odkritja spomenika generalu Maistru

Dan odkritja spomenika pok. generala Rudolfa Maistra-Vojanova bo gotovo ostal vsem nekdanjim prostovoljcem, borcem iz leta 1918/19, ki so se odkritja udeležili, v lepem spominu. Tu so se srečevali ostareli borci, ki so se pred več kot pol stoletja ramo ob rami borili za domovino. Ta dan so se v Kamniku srečevali ljudje, ki so prišli sem z vseh strani Slovenije in ni bilo malo primerov, da sta se srečala soborca po vseh teh dolgih letih. Mnogo je bilo ganljivih srečanj in izrečenih spominov na pretekla časa.

Posebno zadovoljni so bili ta dan prostovoljci, člani občinske organizacije Zveze prostov. borcev za severno mejo 1918/19 z Jesenic in okolice ter z Gornjesavske doline, ki so se v večjem številu udeležili odkritja spomenika v Kamniku. Že pred prihodom v Kamnik so si ogledali botanični vrt v Vol-

čjem potoku, kjer so videli marsikaj zanimivega. V Kamniku so vsi sodelovali v povorki z železniške postaje do spomenika, kjer so po odkritju položili lepe venec v počastitev človeka, ki je po zlomu stare avstroogrške monarhije tako energično posegel v dogodke takratnega časa.

Po končani proslavi v Kamniku so se odpeljali čez Gornji grad v Velenje, kjer so si ogledali to naše lepo mesto, saj večina udeležencev tega izleta še ni bila v tem kraju. Veseli in zadovoljni so se vračali proti domu. Poslavljeni so se člani organizacije iz Žirovnice, Koroške Bele, Javornika, Dobrave, Jesenic in Gornjesavske doline z željo, da bi se pogostejše srečevali, saj taka srečanja ugodno vplivajo na ljudi v visoki življenjski dobi in spomini iz davnih let ostajajo pri takih srečanjih vedno sveži.

sš

Mladi ob svetovnem dnevu varčevanja

Že otrok v svojem razvoju, ko začne dojemati lepoto narave in kar je z njo združeno, začne kazati znake male, drobne osebno lastniške prirojenosti. Spodbudno je, če mu roditelji z vzgojo razvijajo čut do varčevanja. Mnogi sami, drugi iz pripovedi starejših o pomenu varčevanja, ki je skozi zgodovino v različnih primerih krojilo tudi človekovo osebnost, spoznavajo osebno in skupno korist varčevanja. Običajno začno varčevati z denarjem prek hranilnika Gorenjske kreditne banke.

Denarno varčevanje v mnogih oblikah je zelo koristno za varčevalca, kateremu se denar obrestuje. Poseben pomen denarnega varčevanja je tudi v tem, da banka z vlogami varčevalcev pomaga gospodarstvu s krediti.

Denarno se varčuje lahko tudi za nakup stanovanj in gradnjo družinskih hiš.

Varčevanje je važno tudi pri uporabi dobrin, ki jih je ustvarila človekova roka v tem pogledu, da se brez potrebe ne uničujejo, kvarijo, razsipajo in odmetavajo. Nasprotno je treba paziti, da se koristno uporabijo, odpadki pa zberejo in odpeljejo tja, kjer je možnost njihove koristne predelave.

Utrjevanje smisla za varčevanje v vseh oblikah pri mladih ni lahka stvar, ker živimo v drugem svetu kot so živeli naši roditelji. Uspeli bomo le z vztrajnim prikazovanjem, kakšne koristi imamo sami in s spoznavanjem, kaj pomeni varčevanje za družbeno skupnost.

R. S.

Ustanovitev kulturne skupnosti

V četrtek, 22. oktobra popoldne, je bila seja sveta za šolstvo, prosveto, kulturo in telesno kulturo pri skupščini občine Jesenice. V prvi točki dnevnega reda so poslušali poročilo delegata občine s 7. zasedanja v skupščini SRS na katerem so obravnavali predloga zakona o kulturnih skupnostih in predlog družbenega dogovora o štipendiranju. Po poročilu so sklenili, da občinski skupščini predlagajo, da sprejme sklep o ustanovitvi kulturne skupnosti v naši občini ter imenovali 9-članski iniciativni odbor, kot sta ga predlagali občinska konferenca SZDL in občinska komisija za imenovanje.

V drugi točki dnevnega reda so potrdili sklep zbora delovne skupnosti osnovne šole Koroška Bela, da se otroški vrtec Ivanke Krnčar na Blejski Dobravi s celotnim poslovanjem priključi k osnovni šoli Koroška Bela. Nato je predsednik komisije za pregled statuten učno vzgojnih zavodov Marjan Je-

mec poročal o delu komisije. V pogled je komisija sprejela statute prav vseh učno vzgojnih ustanov v občini in dala nanje določene pripombe. V smislu pripomb so statute že korigirale osnovne šole: obe jeseniški, na Koroški Beli in v Žirovnici ter šola za zdravstvene delavce, zato jih je svet tudi potrdil.

Za predsednika komisije za poskusno uvajanje letne pedagoške storilnostne analize za osnovne šole je svet nato imenoval Teodorja Kreuzerja s Koroške Bele, namesto inž. Avgusta Karba, ki imenovanja ni sprejel, pa je svet v komisijo za ocenitev dejavnosti glasbene šole imenoval Marjana Pogačnika.

Ob koncu se je svet za šolstvo, prosveto, kulturo in telesno kulturo še razpravljalo o nekaterih prošnjah za finančno pomoč in namenil Planinskemu vestniku 1000 dinarjev, osnovni šoli — spomeniku NOB v Cerknem pa bo znesek dokončno določen ob koncu leta.

Uspešno delo po programu

Člani krajevne organizacije VVI Plavž Jesenice, ki obsega naselja Hrušico, Planino pod Golico in Plavž, so 7. oktobra imeli članski izlet, s katerim so uspešno izvedli 7. točko programa dela svoje organizacije za leto 1970.

Izleta na Dolenjsko se je udeležilo 34 članov organizacije in 11 ožjih svojcev. Po programu so si ogledali rojstno hišo pisatelja Josipa Jurčiča, spomenik padlih v Žužemberku in nadaljevali pot skozi Dolenjske Toplice

do baze 20. Pri spomeniku v Žužemberku so obudili spomine na takratne borbe in počastili spomin na žrtve, ki so padle v borbi. Ogledu baze 20 je sledil opis njenega zgodovinskega pomena.

Člani organizacije in njeno vodstvo zadovoljni ugotavljajo, da je sprejeti letni program skoraj v celoti izpolnjen.

Na ta način se tudi javno zahvaljujemo vsem, ki so organizaciji kakorkoli pomagali pri uspešni izvedbi programa.

LS

Kako poživiti družbeno-politično dejavnost na Javorniku

Pred tednom dni je bil v Delavskem domu Albina in Julke Pibernik na Javorniku razgovor z nekaterimi člani ZK, ki stanujejo na Javorniku in Koroški Beli in aktivno delajo v tamkajšnjih društvih in organizacijah. Sestanek je bil organiziran z namenom, da bi analizirali sedanje stanje in se dogovorili za ukrepe, ki so nujno potrebni, da bi v društvih in organizacijah ponovno poživili dejavnost.

Prva in najbolj važna ugotovitev je bila, da v društvih in organizacijah aktivno deluje vse premalo članov ZK, delo pa je prepuščeno le nekaterim posameznikom, ki pa večkrat zahtevnim nalogam ne morejo biti kos.

V bližnji prihodnosti bo treba izpeljati občne zbornice in volilne konference. Zato je bil na omenjenem razgovoru dan velik poudarek tudi kadrovskemu vprašanju. O tej problematiki so bodo bolj podrobno pogovorili na aktivu ZK, ki ga bo organizirala krajevna organizacija ZK, skupaj s krajevnim odborom SZDL. Razprava je bila zelo živahna, v njej pa sta sodelovala tudi sekretar občinskega komiteja ZKS Pavel Lotrič in predsednik občinske konference SZDL Berti Brun. Bili so enotnega mnenja, da bo treba sedanje število aktivistov, ki delujejo v raznih organizacijah in jih je občutno premalo, povečati. Tesnejše stike bo treba navezati z občani, ki so se pred kratkim vselili v nova stanovanja v stolpiče na Koroški Beli in pa v oba stolpiča poleg samskega doma. K sodelovanju bodo povabili tudi številne člane ZK, ki stanujejo na Javorniku in Koroški Beli, so pa zaposleni v železnici ali pa drugih delovnih organizacijah. Na območju krajevne skupnosti Javornik - Koroška Bela je veliko članov ZK, ki pa se vse premalo zavedajo pomena oziroma nalog, ki jih imajo v družbeno-političnih organizacijah, krajevnih skupnostih itd. Z njihovo aktivnostjo naj bi okrepili vodstva posameznih društev in organizacij in se tako kar najbolj učinkovito postavili po robu mrtvili in stihiji, ki sedaj gospodari v marsikaterem društvu in organizaciji. Na omenjenem razgovoru so se zavzemali tudi za nove oblike dela društev in organizacij, s katerimi naj bi se prilagodili času in razmeram v katerih živimo.

Tovariš Berti Brun je opozoril na to, da bo treba dosledno izvajati resolucijo »Socialistična zveza danes«. Ta pomeni številne novosti in spremembe v našem dosedanjem delu. Za njeno bolj dosledno izvajanje pa bo treba skrbeti v vseh družbeno-političnih organizacijah in vključiti kar največ članov SZDL. Na posvetu so večkrat omenjali tudi delavski dom Albina in Julke Pibernik, ki za območje tamkajšnje krajevne

skupnosti pomeni veliko pridobitev. Naloga vseh društev in organizacij ter še posebej družbenopolitičnih delavcev pa je, da s številnimi novimi pa tudi dosedanjimi oblikami dela poskrbijo, da

bodo prostori, ki so že ali bodo še na razpolago namenjeni za kar so bili zgrajeni in da bodo tako sredstva, ki jih je družba v ta namen dodelila res dosledno in pravilno izkoriščena.

Prisrčna proslava srebrnega jubileja

V petek, 23. oktobra je občinska konferenca ZMS Jesenice organizirala v izvedbi kluba OZN osnovne šole Tone Čufar Jesenice proslavo ob 25-letnici organizacije Združenih narodov. Slavnostni govor na proslavi je imel član republiškega vodstva klubov OZN Jože HARTMAN.

V izredno skrbno pripravljenem programu pa so sodelovali najprej najmlajši člani kluba OZN osnove šole Tone Čufar. Učenke in učenci 5. razreda so predstavili osnovne značilnosti vseh kontinentov oziroma najbolj tipičnih držav. Sledil je prikaz jubilejnega zasedanja generalne skupščine OZN v malem, na katerem so člani kluba višjih razredov iste šole kot »pred-

stavniki« posameznih držav na zasedanju izrekli stališča do mednarodnih dogajanj in ohranitve svetovnega miru. Program pa je z recitacijami obogatila dijakinja jeseniške gimnazije Magda Flander. Večer je uspešno pripravil mentor kluba OZN na osnovni šoli Tone Čufar, predmetni učitelj zgodovine Jaka Klinar.

Mladi poslušalci, ki so napolnili veliko dvorano Delavskega doma na Jesenicah, so prisrčno pozdravili izvajalce. Zglednemu delovanju kluba OZN osnovne šole Tone Čufar z Jesenic, ki ga že od vsega začetka uspešno vodi mentor Jaka Klinar, naj bi sledile še ostale šole v občini.

Niste in ne boste pozabljeni

Pota nas mladih skoraj vsak dan vodijo mimo skupnih grobov in spomenikov padlih — žrtev obeh svetovnih vojn. Tu in tam na ulici, ob cesti in gozdni stezi naletimo na skromen spomenik ali obeležje, ki nas spomni, da je tu padel junak, borec ali borka — partizan, udeleženec NOB. Mnogo je grobov v samotnih planjavah in gozdovih, kamor naš korak redko zaide in mnogo je krajev izven naše domovine, kjer je zadnji dom tistih, ki so preminuli v koncentracijskih taboriščih in ujetništvu.

To jesen je listje vseh barv rano prekrilo vse tiste osamljene grobove in obeležja, kjer so padli in omahnili v smrt mladi ljudje, polni idej za svobodo in boljši čas.

Ko bomo pred dnevom mrtvih stali ob skupnih grobovih in spomenikih ter se ustavili ob posameznih grobovih, bomo s tresočo roko položili na gomilo živega spomina in opomina cvet, ali prižgali svečko. Počastili bomo spomin junakov in v naših mladih srcih se bo utrnila solza za VAS, ki ste darovali življenja za naš boljši čas.

R. S.

Za obletnico rojstva Toneta Čufarja bodo pripravili literarni večer

Na pogovoru predstavnikov družbeno političnih organizacij, ki ga je pripravilo predsedstvo občinske konference ZMS 20. oktobra, so se domenili, da bodo mladinci vseh srednjih šol na Jesenicah in mladinci železarne za obletnico rojstva pisatelja Toneta Čufarja pripravili literarni večer. Scenarij zanj je napisala prof. Cili Kodričeva, režijo te kulturne prireditve pa bo prevzela Stanka Geršakova.

B.

Učenci posebne osnovne šole pri pouku ob morju

Sindikalni odbor in obratovodstvo žebjarne sta svojim nekdanjim sodelavcem pripravila lepo doživetje

Novice iz kinokluba

V sredo, 28. oktobra so na seji upravnega odbora filmske skupine ODEON sprejeli tudi program predavanj kinoamaterskega tečaja, ki se bo pričel sredi novembra in bo trajal tri tedne. Prijave za ta tečaj sprejemajo vsak ponedeljek od 18. do 19. ure, ali pa na klubskem večeru. Prijavite pa se lahko tudi pismeno na naslov: FS ODEON, Jesenice, p. p. 46.

Člani filmske skupine dobivajo redne razpise za vse festivale amaterskega filma v Jugoslaviji in za mnoge drugod po svetu. XIV. zveznega festivala, ki je bil pred kratkim v Ljubljani, se ni udeležil nobeden od naših avtorjev, ker ni bil pravočasno dokončan nobeden od novih filmov.

17. in 18. oktobra pa je bil v Ljutomeru v organizaciji kinokluba »Preleki film« IV. medklubski festival amaterskega filma v počastitev

65-letnice prvega slovenskega filmskega zapisa in njegovega avtorja dr. Karla Grosmana. Festivala se je udeležilo 11 kinoklubov iz Slovenije, Hrvaške in Srbije s 43 filmi. Iz FS ODEON sta se festivala udeležila Klavdij Mlekuž in Janez Hrovat. Med 15 predvajanimi in nagrajenimi filmi sta bila tudi film Klavdija Mlekuža »Buru bahai« in film Janeza Hrovata »Rab 70«, ki je dobil tudi tretjo nagrado za dokumentarni film.

Te dni se v belgijskem mestu Huy odvija X. svetovni

festival kinoamaterjev in neodvisnih avtorjev. Festivala se je s filmoma »Ognjena kača« in »Rendezvous« udeležil tudi član FS ODEON Janez Hrovat. To je obenem tudi njegova prva udeležba na mednarodnem festivalu.

Kino krožek društva ljudske tehnike pri ZIC, ki je tesno povezan z FS Odeon, pa ima namen organizirati revijo mladinskega filma Slovenije v počastitev 10-letnice DLT pri ZIC. Revija bo 10., 11. in 12. novembra v prostorih ZIC.

tz

Novosti v Murki

V jeseniški blagovnici trgovskega podjetja MURKE iz Lesc pripravljajo za konec letošnjega leta vrsto novosti za svoje potrošnike. Po tem, ko so organizirali že nekaj modnih revij za jesen in

zimo, so 29. oktobra odprli diskont trgovino, oddelek z modnimi novostmi in posebnostmi, od 10. novembra do 31. decembra pa bodo v spodnjih prostorih napravili še vrtiljak igrač.

Vrtiljak igrač bo prijetno doživetje za vsako družino. Do sedaj smo lahko na Jesenicah kupovali igrače le po trafikah in po posameznih trgovinah. Za boljši in večji nakup pa smo vedno morali potovati v Avstrijo ali Italijo. Pravega, pristnega stika pa naše trgovine z najmlajšimi še niso poiskale. V Murkinem vrtiljaku igrači bodo nudili igrače svetovnih tovarn, kupci bodo lahko naročali igrače po barvnih katalogih, dobili bodo informacije za včlanjenje v klub »hobistov«, ali se naročili na novi časopis »Mali tir«. Ves dan bodo prikazovali elektro igrače na baterije, na vztrajnik in na daljinsko upravljanje. To je novost, ki smo si jo poihem že tolikokrat želeli, priložnost, da kupimo igračo, ki bo vredna zanimanja naših najmlajših in primerna starostni stopnji.

D. Sedej

Svetovno prvenstvo v gimnastiki 1970

Uprava TVD Partizan Jesenice je omogočila za 70 pripadnikov društva, nekaterim z delnim prispevkom, perspektivnim pionirkam pa brezplačno, da so si ogledali tekmovanje za svetovno prvenstvo v gimnastiki, ki je bilo v minulih dneh v Ljubljani.

Samo tekmovanje je bilo čudovito in je bilo videti, da je treba pri doseganju takih storitev mnogo truda in časa, samoodpovedovanja in odrekovanja, da se dosežejo dobri rezultati.

Posebno naše pionirke, ki

trenirajo pod dobrim vodstvom izkušenega trenerja tovariša inž. Mesariča, so si zapomnile marsikatero prvinjo, ki jo bo treba v doglednem času obvladati, če bodo kotele napredovati in dosegati zadovoljive uspehe.

Vsi udeleženci so bili mneneja, da so take kvalitetne prireditve v gimnastiki zelo redke in se jo je izplačalo ogledati.

Gesta uprave TVD Partizan Jesenice je bila zato hvale vredna in v korist mladim in obetajočim telovadcem in njihovim vodnikom.

Javna razprava o predlogu statuta Skupnosti zdravstvenega zavarovanja delavcev in kmetov Kranj

Komunalni zavod za socialno zavarovanje Kranj daje v javno razpravo predlog statuta Skupnosti zdravstvenega zavarovanja delavcev Kranj ter predlog statuta Skupnosti zdravstvenega zavarovanja kmetov Kranj. Pobudo za organizacijo razgovorov o teh dveh predlogih sta v naši občini prevzela občinski sindikalni svet in občinska konferenca SZDL Jesenice. Občinski sindikalni svet je organiziral razprave za samoupravne organe, sindikalne organizacije, uprave in strokovne službe delovnih organizacij. Te razprave so že zaključene.

Občinska konferenca SZDL Jesenice pa organizira javne razprave o obeh predlogih po krajevnih skupnostih. Vsega skupaj bodo štiri javne razprave: ena v Zirovnici, ena v Kranjski gori ter dve na Jesenicah. V Zirovnici in Kranjski gori bo skupna razprava o predlogu statuta Skupnosti zdravstvenega zavarovanja delavcev in kmetov, medtem ko bosta na Jesenicah razpravi ločeni. Razprave bodo v naslednjih terminih:

— 5. novembra 1970 ob 17. uri v sejni sobi Skupščine občine Jesenice razprava o predlogu statuta Skupnosti zdravstvenega zavarovanja delavcev Kranj

— 10. novembra 1970 ob 19. uri v kinodvorani Kranjska gora razprava o predlogu statuta Skupnosti zdravstvenega zavarovanja delavcev in kmetov Kranj

— 12. novembra 1970 ob 19. uri v gostišču Zelenica v Selu pri Zirovnici razprava o predlogu statuta Skupnosti zdravstvenega zavarovanja delavcev in kmetov Kranj

— 13. novembra 1970 ob 18. uri v sejni sobi Skupščine občine Jesenice razprava o predlogu statuta Skupnosti zdravstvenega zavarovanja kmetov Kranj.

Obvestilo občinskega odbora ZZB NOV

Po statutu Zveze združenj borcev narodnoosvobodilne vojne Jugoslavije (ki je bil v letu 1970 dopolnjen), ima pravico biti član združenja v Zvezi združenj borcev državljan Jugoslavije:

- če je bil udeleženec v narodnoosvobodilni vojni;
- če je podpiral narodnoosvobodilno gibanje;
- če je zaradi podpiranja narodnoosvobodilnega gibanja bil v zaporu, v internaciji ali na prisilnem delu;
- če se je v zaporu, internaciji ali na prisilnem delu opredelil za narodnoosvobodilno gibanje in se s svojim vedenjem ali delom zavzemal za uresničevanje njegovih ciljev;
- če je bil ujet in se je v ujetništvu opredelil za narodnoosvobodilno gibanje in se s svojim vedenjem in delom zavzemal za uresničevanje njegovih ciljev;
- če se je v oboroženih enotah zunaj domovine boril proti fašizmu;
- če je osebn vojaški vojni invalid;
- če je član družine padlega borca oziroma umrlega invalida, ki je uživalec družinskih invalidskih pravic.

To pojasnilo dajemo zaradi tega, ker se vse češče obračajo na občinski odbor ZZB NOV Jesenice občani, ki niso člani te organizacije. Znano nam je, da so posamezniki zaradi različnih okoliščin že bili člani naše organizacije. Mnogo jih je še, ki imajo pravico biti člani, pa so organizacije ZB NOV zavzele do njih strožje kriterije (dvojna doba iz NOB), tako da so ostali izven organizacije.

Da bi zadevo uredili do konca leta 1970, vabimo vse, ki v našo organizacijo spadajo, da se takoj povežejo s pristojno krajevno organizacijo ZB na svojem področju. Občinski in krajevni odbor ZB NOV ne bosta mogla v bodoče več jemati v obzir prošnje ali intervencije tistih občanov, ki ne bodo člani Združenja borcev.

Razne prošnje za službo, stanovanje, socialne podpore, priznavaalnine, klimatsko zdravljenje, štipendije itd., bomo jemali v obzir le s priporočili krajevnih organizacij ZB NOV.

Borcem Jeseniško-bohinjskega odreda

Skupščini občine Jesenice in Radovljica sta omogočili izdajo kronike Jeseniško-bohinjskega odreda. Knjiga je za borce te partizanske enote brezplačno na razpolago. Vabimo vse bivše borce, ki knjige še niso prejeli, da jo čimprej dvignejo. Borci iz jeseniške občine knjigo lahko dobijo na občinskem odboru ZZB NOV Jesenice, borci iz radovljiške občine pa na občinskem odboru ZZB NOV Radovljica.

Kaj bomo gledali v kinu

Kino RADIO

31. oktobra in 1. novembra amer. barvni film **REVOLVERJI VELICASTNIH 7**, v režiji Paula Wendkosa, v glavni vlogi George Kenedy, ob 17. in 19. uri.

2. novembra amer. barvni CS film **POINT BLANK**, v režiji Johna Boormana, v glavni vlogi Lee Marvin, ob 17. in 19. uri.

3. in 4. novembra švedsko-danski film **JAZ LJUBIMEC**, v režiji Börje Nyberg, v glavni vlogi Jürgen Ryg, ob 17. in 19. uri.

5. novembra amer. barvni CS film **F KOT FLINT**, v režiji Gordona Douglasa, v glavni vlogi James Coburn, ob 17. in 19. uri.

6. novembra danski barvni film **ROKE V VIS, FREDDY**, v režiji Erika Ballina, v glavni vlogi Morten Grunwald, ob 17. in 19. uri.

7. novembra angl. barvni CS film **DOLGO UMIRANJE V ENEM DNEVU**, v režiji Petra Collinsona, v glavni vlogi Dawid Hemmings, ob 17. in 19. uri.

Kino PLAVZ

31. oktobra in 1. novembra šved. danski film **JAZ LJUBIMEC**, ob 18. in 20. uri.

2. in 3. novembra amer. barvni film **REVOLVERJI VELICASTNIH 7**, ob 18. in 20. uri.

4. novembra amer. barvni CS film **F KOT FLINT**, ob 18. in 20. uri.

5. in 6. novembra nem. jug. barvni CS film **KOČA STRICA**

CA TOMMA, ob 17.30 in 20. uri.

7. novembra amer. barvni film **POZIV REVOLVERASU**, ob 18. in 20. uri.

Kino DOVJE

31. oktobra nem. barvni CS film **ZAOLJUBA INKOV**.

1. novembra angl. barvni CS film **JAMES BOND 007**.

4. novembra amer. barvni film **REVOLVERJI VELICASTNIH 7**.

7. novembra nem. jug. barvni CS film **KOČA STRICA TOMMA**.

Kino KRANJSKA GORA

31. oktobra amer. barvni CS film **ROSEMARYJIN OTROK**.

1. novembra nem. jug. barvni CS film **KOČA STRICA TOMMA**.

5. novembra šved. danski film **JAZ LJUBIMEC**.

7. novembra amer. barvni film **REVOLVERJI VELICASTNIH 7**.

Kino DELAVSKI DOM JAVORNIK

31. oktobra angl. barvni CS film **JAMES BOND 007**, ob 19. uri.

1. novembra amer. barvni CS film **POINT BLANK**, ob 17. uri.

1. novembra amer. barvni CS film **ROSEMARYJIN OTROK**, ob 19. uri.

4. novembra nem. jug. barvni CS film **KOČA STRICA TOMMA**, ob 17. uri.

7. novembra šved. danski film **JAZ LJUBIMEC**, ob 19. uri.

OBVESTILO

Trgovska podjetja Rožca, Delikatesa, Zarja, Specerija Bled in P-market na Jesenicah obveščajo cenjene potrošnike, da v nedeljo, dne 1. novembra na dan mrtvih ne bodo imela odprtih trgovin. Zato prosimo kupce, da se z vsem kar potrebujejo preskrbijo že v soboto.

Specerija Bled pa še posebej obvešča, da bo tudi avtomatsko kegljišče na ta dan zaprto.

ZAHVALA

Tovarnišnemu odboru osnovne organizacije sindikata Železarne se iskreno zahvaljujem za denarno pomoč, katero sem prejel v času mojega bolovanja.

Alojz Bolčina
nabavni oddelek

ZAHVALA

Sindikalni organizaciji in delovnim tovarišem iz likvidature, ki so se me ob moji dolgotrajni bolezni prijateljsko spomnili in me obiskali se iskreno in toplo zahvaljujem.

Ivan Jalen

Planica za SP?

Predstavniki štirih velikih skakalnic so se zbrali na Bledu na zasedanju KOP, da se pomenijo o prireditvah na skakalnicah velikankah. Poleg tega so seji komiteja KOP prisostvovali še predstavniki FIS za polete, katere je vodil dober poznavalec Planice Sigmond Ruud.

Glavna tema je bila pripraviti material za konferenco

FIS, ki bo prihodnje leto v Opatiji in ta forum pripraviti do tega, da bi se tudi smučarski poleti šteli za svetovno prvenstvo. Vsi navzoči so se strinjali, da bi bila leta 1972 Planica tista, ki naj bi prva priredila svetovno prvenstvo v smučarskih poletih na novi 145-metrski velikanki.

-ne

ZAHVALA

Tovarnišnemu odboru osnovne organizacije sindikata Železarne se najlepše zahvaljujem za denarno pomoč, ki mi je bila zelo dobrodošla.

Jože Klinar,
varnostna služba

ZAHVALA

Upokojenci železarne se iskreno zahvaljujem sindikalnemu odboru obrata za uspešno organizacijo in izvedbo izleta. Bili smo prijetno presenečeni, vse kar smo videli in doživeli pa nam bo ostalo še dolgo v lepem spominu. Sodelavcem iz obrata želimo na delovnih mestih veliko uspehov, prav tako tudi sindikalni organizaciji, da bi tudi v prihodnje tako uspešno izpolnjevala svoje naloge.

Upokojenci želejarne

ZAHVALA

Tovarnišnemu odboru osnovne organizacije sindikata Železarne se zahvaljujem za denarno pomoč, ki mi je zelo dobrodošla.

Jože Mahne,
C. Toneta Tomšiča

ZAHVALA

Tovarnišnemu odboru osnovne organizacije sindikata Železarne se lepo zahvaljujem za denarno pomoč, ki mi je bila zelo dobrodošla.

Angel Ozebek
RTA

ZAHVALA

Vsem mojim nekdanjim sodelavcem socialno zdravstvene službe Železarne Jesenice se ob spominu name toplo zahvaljujem in jih pri srčno pozdravljam.

Posebna zahvala še socialni delavki tov. Veri Šventovi.

Inv. upok. Marija Ferjan
Bolnica »dr. Petra Držaja«
Škofljica

ZAHVALA

Tovarnišnemu odboru osnovne organizacije sindikata Železarne se prav lepo zahvaljujem za denarno pomoč, ki mi je bila zelo dobrodošla.

Ivan Čufer,
GPZ

ZAHVALA

Tovarnišnemu odboru osnovne organizacije sindikata Železarne se iskreno zahvaljujem za denarno pomoč v času moje bolezni.

Primož Soklič,
varnostna služba

ZAHVALA

Tovarnišnemu odboru osnovne organizacije sindikata Železarne se iskreno zahvaljujem za dvakratno denarno pomoč, ki mi je bila med boleznijo zelo dobrodošla.

Anton Čop
Javornik I

Na podlagi pravilnika o podeljevanju priznanj Osvobodilne fronte slovenskega naroda komisija za podeljevanje priznanj pri občinski konferenci SZDL Jesenice

objavlja,

da je odprt rok za predlaganje kandidatov za podelitev priznanj OF v letu 1971.

Ob 30. letnici OF bodo podeljena priznanja Osvobodilne fronte zaslužnim organizacijam in posameznikom, ki so s svojim delom, posamezniki pa tudi z drugimi osebnimi kvaliteta prispevali k dosežkom trajnejšega pomena in so s tem vplivali na uveljavljanje in razvoj socialističnega družbeno političnega sistema, socialističnih družbenih odnosov, na razvoj samoupravljanja, zlasti pa za dosežke, ki pospešujejo neposredno uveljavljanje občanov in delovnih ljudi na vseh področjih in v vseh oblikah družbenega življenja.

Predlog za podelitev lahko podajo organizacije Socialistične zveze, druge družbeno politične organizacije, samoupravne skupnosti in njihovi organi ter posamezniki. Predlogi morajo vsebovati osebne podatke in obširno utemeljitev razlogov in pogojev, zaradi katerih naj predlagani kandidat sprejme priznanje OF.

Zadnji rok za prijavo je 15. januar 1971. Kasneje podanih predlogov komisija ni dolžna upoštevati.

Predloge sprejema komisija za podelitev priznanj OF pri občinski konferenci SZDL Jesenice.

Komisija za podelitev
priznanj OF pri OK SZDL
Jesenice

ZAHVALA

Ob bridki izgubi mojega moža in očeta

MATIJA GREGORIČA

se iskreno zahvaljujem vsem, ki ste v tej težki nesreči sočustvovali in nam stali ob strani. Iskrena hvala vsem sosedom za nesebično pomoč, predvsem družini Pajštnarjevi in Cigaletovi. Zahvaljujem se vsem, ki ste ga spremili na zadnji poti, govornikom ob odprtem grobu in vsem njegovim sodelavcem za denarno pomoč.

Še enkrat vsem iskrena hvala.

Zalujoči: žena Viktorija,
sin Andrejček, hčerke Irena, Marta in Mateja.

ZAHVALA

Ob nenadni težki izgubi naše drage mame, sestre in tete

ANGELE ROZMAN

se iskreno zahvaljujem vsem, ki so nam pomagali in z nami sočustvovali v težkih dneh.

Posebno se zahvaljujem dr. A. Mencingerju in osebju internega oddelka bolnice Jesenice za vso požrtvovalnost in trud, da bi jo ohranili pri življenju.

Iskrena hvala vaščanom Žirovnice za njihovo veliko gnotno pomoč, posebno pa tov. Dolžan Francki in Lebar Tilki iz Žirovnice. Enako hvala kolektivu električne peči Železarne Jesenice in ostalim darovalcem vencev in cvetja ter pevcem in vsem, ki so nam izrekli sožalje ter jo v tako velikem številu spremili na njeni-prerani zadnji poti.

Zalujoči: sin Anton z družino, hčerka Helena, sinova Emil in Slavko, brat in sestre z družinami in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob boleči izgubi nenadomestljive mame in stare mame

MARIJE RAZINGER roj. Tavčelj

se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so v dneh teške izgube sočustvovali z nami, nam ustno ali pismeno izrekli sožalje ter ji poklonili vence in cvetje. Posebno zahvalo smo dolžni zdravniku dr. Sajevidu za dolgotrajno in prizadevno bolniško nego in pomoč, pevcem za ganljivo slovo, voznikom osebnih avtomobilov za dragoceno uslugo ter vsem, ki so se poslovali od naše drage mame in jo spremili do njenega zadnjega doma.

Zalujoči: sinovi Jakob z družino, France z družino, hčerka Pavla in ostalo sorodstvo.

ZAHVALA

Ob prerani izgubi dobrega moža in očeta

ALOJZA VIDICA

se zahvaljujem vsem, ki so nam ob teh težkih dneh na kakršenkoli način pomagali, nam izrekli sožalje in poklonili vence in cvetje.

Posebno zahvalo smo dolžni dr. Vidaliču in ostalemu osebju internega oddelka bolnice Jesenice za zdravljenje in trud. Pri srčno se zahvaljujem za pomoč sosedom, posebno g. Papeževi, organizaciji ZK, njegovim sodelavcem iz livarne, tov. Svetinu za poslovalne besede ob odprtem grobu, pevcem in godbi za žalostinke.

Zalujoči: žena Tončka in Majda z družino.

Polovični izkupiček

V preteklem tednu so bile štiri hokejske tekme, ki so vse odločale o prvenstvenih točkah. Najprej so Jeseničani brez težav premagali bolgarskega državnega prvaka Krakra s 13:3 in 10:2 ter se tako uvrstili v II. kolo tekmovanja za evropski pokal. Nasprotnik v II. kolu do zaključka redakcije še ni bil znan.

V soboto pa je HK Kranjska gora nastopil v Ljubljani proti Olimpiji in izgubil s 15:5 (7:1, 5:3, 3:1).

Pozornost vzbujajo visoko število zadetkov na obeh straneh, kar kaže da oba vratarja nista branila najbolje. Čeprav je prva tretjina grozila, da bo Kr. gora katastrofalno poražena, v naslednjih dveh delih igre niso igrali tako podrejene vloge. Imeli so celo precej priložnosti, da bi ublažili poraz, toda napadalcu so bili preveč nespretni. Zadetke za HK Kr. goro so dosegli: Hafner 3, Jagodic in Škerjanc po 1.

V prihodnjem srečanju bo Kr. gora danes igrala doma s Slavijo. Če bo hotela doseči uspeh v tej tekmi in se sploh obdržati v družbi najboljših, bo morala prikazati dosti boljše igranje kot pa doslej. Posebej pa to velja še za obrambo.

Vsi, ki smo pričakovali, da bodo naslednji dan tudi Jeseničani izdatno odpravili vevško Slavijo, smo se ušeli.

Skoraj pol tekme je minilo, preden so državni prvaki dosegli prvi zadetek, ki ga je na podajo Smoleja v 28. minuti dosegel Tišler. V 35. min. pa je bil na podajo Tišlerja uspešen Felc. Tudi zadnji del tekme ni prinesel nobene spremembe v številu zadetkov. Prvak je spet zmagal z 2:0. Strelca sta bila v 53. min. Hiti in v 58. min. Tišler, obakrat na podajo Felca.

Vsa tekma je potekala pred vrati Slavije in so domačini le kdaj pa kdaj prišli pred Kneza. Slavija je ves čas dosledno igrala »bunker«, ki je bil sicer uspešna zapora proti dobremu nasprotniku, ne vodi pa k nobenemu napred-

ku. Z odprto igro bi sicer brez dvoma huje izgubili, kot npr. Kranjska gora z Olimpijo, lahko pa bi tisto, kar bi se naučili, izkoristili proti slabšemu nasprotniku.

Jeseničani so veliko streljali na gol, bili pa so večkrat netočni, domači vratar F. Lamovšek pa je brnil izredno. V zadnji tretjini so naši igrali na dva napada, vendar učinek ni bil dosti boljši. Ploščica ni hotela v mrežo, prvaki pa so v celoti tekmi kar petkrat zadeli vratnico. Sodnik Petelin pa, kot po navadi na tekmah med jeseniškima

in ljubljanskima moštvoma, ni mogel zatajiti, da je nekoč igral za Vevče.

Dejstvo pa je, da Jeseničani proti slabemu nasprotniku niso zaigrali tako, kot znajo. Upajmo pa, da bodo v soboto proti boljši ekipi zaigrali boljše. Spopadli se bodo z zagrebškim Medveščakom, ki je v prvi tekmi proti pričakovanju podlegel Slaviji. Zato bo poskušal vse, da bi ti dve nepričakovano izgubljeni točki, kjerkoli nadoknadili.

Obe tekmi bosta ob 19. uri.

Z.

OK Jesenice : OK Fužinar 1 : 3

Slabi obeti pred tekmo Jesenice : Fužinar v II. zvezni ligi — zahod, so se uresničili. Jeseniški odbojkarji so doživeli poraz in z njim dragocene dve točki, ki bi jim sicer skorajda že zagotovili visoko mesto v prvem delu prvenstva, sta odšli drugam.

Pri domačih so nastopili samo naslednji igralci: Arh, Bergej, Božič, Končnik, Pogačar, Strnad in Rössler. Bolj kot odsotnost Pristova, pa se je moštvu poznalo, da manj-

kata Potočnik in Krevsel. Zaradi tega so domačini zaigrali z manj dinamike in bolj malodušno kot smo jih bili navajeni gledati letos.

Domačini so dobili samo prvi niz. Povedli so z 2:0, Ravenčani pa nato s 3:7. Od izenačenega rezultata pri 7:7, so bili domačini ves čas v vodstvu in zmagali s 15:13. Moštvi sta si bili ves čas enakovredni, nobeno od njih pa ni pokazalo dobre odbojke.

V naslednjih treh nizih so gostje zmagali brez težav, čeprav se je v vsakem posebej videlo, da bi domačini le z nekaj več volje lahko zaigrali udarnejše. Tako pa so se kot sence premikali po igrišču in skoraj nobena kombinacija jim ni uspela. Le na trenutke so zaigrali dobro in tako v drugem nizu po vodstvu gostov z 2:8 in 4:12, izgubili niz z 9:15. V tretjem so vodili že z 0:7, ob koncu pa je bilo 11:15. Najhitreje pa se je končal četrti niz. Fužinar je vodil celo z 0:9, zmagal pa s 7:15.

V prihodnjem srečanju s sedaj prvouvrščenim Jedinstvom iz Brčkega Jeseničani ne morejo kaj dobiti, tudi niza ne, če bodo igrali tako kot to nedeljo. Veliko bi njihovi slabi igri je pripomoglo to, da nimajo kje trenirati, čeprav bi potrebovali za uspešon sodelovanje v tej ligi vsaj štiri treninge tedensko. Škoda, da bi se tako uspešna pot in tako mladega moštva kot je jeseniško, zaradi tega in zaradi odhoda njihovega dolgoletnega vodje, trenerja Krevslja, naenkrat končala.

Z.

Neučinkovita igra

V zadnjem kolu tekmovanja v prvi republiški odbojarski ligi so gimnazijci gostovali v Kanalu in tekmo izgubili z rezultatom 0:3 (-8, -3, -13). Gostje v nobeni od devetih tekem jesenskega dela tekmovanja niso igrali tako neučinkovito. Poleg tega so veliko grešili pri serviranju — kar osemkrat. Najslabši je bil drugi niz, ko so poraženci igrali na strani s soncem za hrbtom. Nekoliko so se popravili v tretjem nizu, zlasti proti koncu, toda takrat so domači igrali nekoliko neresno. Moštvo Kovinarja je igralo v standardni postavi, brez Smitka.

Moštvo Kanala je najresnejši kandidat za naslov prvaka v tej sezoni. Izgubilo je sicer dve tekmi in sicer z Brankom 1:3 in z Izolo 2:3, obakrat v gosteh. Ima pa najboljši količnik v nizih.

Moštvo Kovinarja bo premizilo na osmem, to je na predzadnjem mestu in ga čakajo v pomladanskem delu napeta srečanja.

V medobčinski odbojarski ligi je bila odigrana tekma ZIC : OK Jesenice (stari).

ROKOMET — ROKOMET

Rokometaši Jesenic so tudi tokrat ostali neporaženi in tako še vedno brez poraza vodijo na lestvici GRL. Tokrat jim je uspelo v gosteh premagati ekipo Save iz Kranja. Tekma bi sicer morala biti odigrana na Jesenicah, vendar igrišče za osnovno šolo še ni gotovo.

Jeseničani so vodili vso tekmo, tako da zmaga ni bila nikoli ogrožena. Glavna junaka tekme pa sta bila Je-

seničana Prešeren, ki je sam dosegel 9 zadetkov in vratar Andoljšek, ki je tudi tokrat branil izvrstno.

Tekmo je odlično sodil Tržičan Hladnik. Ekipi sta nastopili v naslednjih postavah:

JESENICE: Andoljšek, Krmelj, Zmitek 3, Berlisk 2, Prešeren 9, Pogačnik 3, Šturm in Slivnik.

SAVA: Kuharič, Brtanič, Mikoletič, Sladoje 3, Zorman, Pirih 4, Potočnik 2 in Macarol.

Z. M.

Smučarji spet doma

Jeseniški najboljši alpski smučarji so pretekli teden preživeli v zimsko-sportnem centru Kaprun v Avstriji. Klubski trener Šmitek je imel na programu vadbo veleslalom, toda zelo neugodni vremenski pogoji tega niso dovoljevali. Zato so se naši smučarji odločili za trening smuka, boljše rečeno prevoziti v megli in snegu čim več kilo-

metrov. Po zatrevanju udeležencev je trening kljub temu popolnoma uspel. Na treningu so bili Mirko Klinar, Ponikvar, Bernik, Jekler, Sakšida, Šoberl, Ogrin in Gazdova. Prav takrat so v Kaprunu tudi trenirali naši državni reprezentantje, ki so zadnji dan imeli tudi prvo preizkušnjo. Oba slaloma je uspešno prevozil le Cene Štravs.

Nešportna gesta

V nedeljo dopoldan je okoli 40 gledalcev razočaranih zapuščalo telovadnico osnovne šole na Jesenicah. Bili so priča porazu naših odbojkarjev, ki letos zelo uspešno tekmujejo v drugi zvezni odbojarski ligi. Premagali so jih železarji iz Raven. Že med tekmo je bilo slišati negotovanje, zakaj Jeseničani ne nastopajo v polni postavi kot v prejšnjih srečanjih. V ekipi sta manjkala trener in igralec Krevselj ter Potočnik. Slednji je odpotoval v ZRN. Nismo pa mogli ugotoviti, zakaj ne igra Krevselj, ki je zelo hladnokrvno spremljal srečanje. Po tekmi smo se posvetovali

s predstavniki odbojarskega kluba, ki so nam povedali naslednje. Krevselj je prenehal s treniranjem kot tudi z igranjem zaradi nesoglasja med igralci in upravo kluba. To je bilo tudi vse, kar so nam vedeli povedati.

Bo naj že kakorkoli, Krevselj kot strokovnjak, profesor telesne vzgoje je napravil veliko napako, ko je pustil sredi tekmovanja ekipo, ki se sedaj ne more urediti in zmagovati tako uspešno naprej kot pod njegovim vodstvom. Precej bolj športno bi bilo dati ostavko na mesto igralca in trenerja po zaključku tega zanimivega tekmo-

nja, ne pa ekipo pustiti na milost in nemilost usodi, ki jo čaka. Težko je bil priporojen ugled, ki ga jeseniška odbojka uživa v jugoslovanskem merilu, sedaj pa je ves trud zaman.

Prepričani smo, da se bo v Krevslju prebudil športni duh in da bomo tega igralca in trenerja zopet videli na odbojarskem igrišču. Dovolj bi že bilo, da bi to mlado ekipo, ki igra zelo dovršeno odbojko, vodil še naprej. Igralci mu bodo zato hvaležni, prav tako tudi ljubitelji tega športa.

Polde Karlin

NOGOMET

Podbrezje : Jesenice 0 : 12 (0 : 6)

V prvenstveni tekmi VIII. kola gorenjske nogometne lige so jeseniški nogometaši katastrofalno porazili zadnje uvrščeno ekipo lige z 12:0.

Naši niso imeli posebnih težav v Podbrezjah in so z lahkoto zmagali. Lahko bi dosegli še nekaj zadetkov, pa so po vodstvu 10:0 začeli igrati neresno in domačim dali več priložnosti za zadetek.

Naši so igrali v postavi: Kunšič, Barač, Sotlar, Ljušič, Kupljenik, Kralj, Jakšič, Smagin, Hozdič, Kačar in Karahodžič.

Gole so dosegli: Hozdič 5, Kačar 3, Jakšič 2, Karahodžič in Kupljenik po enega.

Mladinci so dosegli velik uspeh v Kranju. Kolo pred koncem tekmovanja so na lestvici drugi s točko zaostanka za ekipo Triglava (Kranj),

ki so ga v nedeljo premagali v Kranju z 1:0. Zmagoviti gol je dosegel E. Rakovič, ki je že nastopil za prvo moštvo v Predosljah.

Naši mladinci igrajo iz tekme v tekmo bolje in v nedeljo, 8. 10. se bodo doma srečali z ekipo Kranja, ki so jo v Kranju premagali s 4:2. V primeru zmage bodo naši prvi, ker je Triglav že odigral vse tekme in je v zadnjem kolu prost.

V predtekmi v Podbrezjah pa so naši pionirji izgubili s 4:3.

V naslednjem kolu naši 8. 11. pričakujejo Podmežakljo ekipo Preddvora, ki je trenutno na predzadnjem mestu. V zadnjem kolu 15. 11. pa naši gostujejo v Naklem, kjer jih čaka neugoden nasprotnik.